

GLASILO KOMBINATA »HMEZAD« ŽALEC – LETO XXVIII. – CENA 2 DIN – ŠTEVILKA 6

100-LETNICA SLOVENSKEGA ZADRUŽNIŠTVA

Predavalnica Biotehniške fakultete v Ljubljani je slovesno sprejela goste, ki so se sestali 24. maja, da svečano proslavijo 100-letnico zadrugništva na Slovenskem.

V uvodnem referatu so bili navedeni viri zadrugnega prava, nekatere značilnosti starega avstrijskega in prejšnjega jugoslovanskega zadrugnega zakona, pravna ureditev kmetijskih zadrug do leta 1972 in ob koncu referata še naš sedanji zakon o združevanju kmetov in novi ustavni predpisi o kmetijskih zadrugah.

Moj namen ni, da bi na dolgo razpravljaj o razvoju zadrugništva od leta 1873 dalje, ko je bilo uzakonjeno z avstrijskim zakonom, ker je bilo o vsem tem že precej napisanega. Stari zadrugniki in zadrugni delavci se še spominjajo, da delimo razvoj zadrugništva nekako v 4 obdobja: Prvo je taborsko narodno obrambno obdobje, ki sega tja do leta 1895. V tem obdobju sta brata Vošnjak prva zahtevala slovenske zadruge. Drugo obdobje sega tja do konca svetovne vojne 1918. leta. Označujejo ga kot strankarsko politično obdobje, ker ustanovljajo zadruge po politični orientaciji.

Po prvi svetovni vojni je ostalo pod Italijo precej slovenskega ozemlja in z njim okrog 360 zadrug. Veliko zadrug pa je padlo na Koroškem pod Avstrijo.

Tretje obdobje zadrugništva je kapitalistično v stari Jugoslaviji. Četrto obdobje pa zajema razvoj zadrugništva od osvoboditve pa do danes.

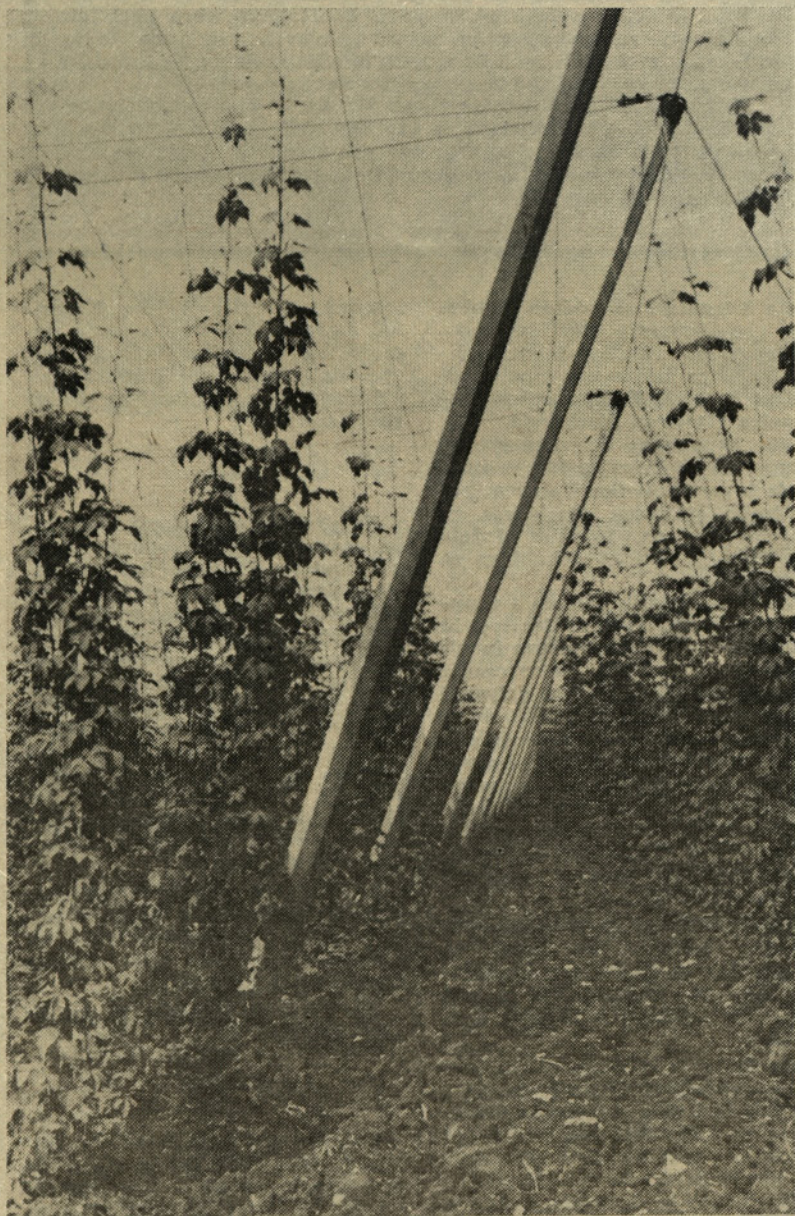
V prvem nadstropju fakultete je bila skrbno urejena razstava stare zadrugne in kmetijske literature, dokumentacije in časopisov. Tam sem bral, da je učitelj Peter Musi ustanovil v Šoštanju že 1844. leta prvo šolsko hranilnico. Po zakonu o društvih, je bila ustanovljena 1856. leta Horakova zadruga.

Takratne zadruge so se postopoma razvile iz sirarskih skupnosti, ki so bile po naših hribih. Njih začetki segajo menda celo v 14. stoletje. Takšne sirarske skupnosti so bile številne na Tolminskem in iz ene le-teh se je razvila mlekarica v Kobaridu. Na tej razstavi je še veliko zanimivosti, a naj se omejim le na hmeljarsko literaturo. Zasledil sem glasilo Slovenski hmeljar, ki ga je izdajalo Hmeljarsko društvo za Slovenijo s sedežem v Celju, v Vodnikovi ulici 2. V uvodniku 4. letnika od 13. januarja 1933 »Selekcija hmelja«, piše, da naj vsaka podružnica, ki so skoraj vse predhodnice naših sedanjih zadrugnih enot po dolini, prinese več sadik hmelja,

NA SIMPOZIJU SO PODELILI 47 PRIZNANJ ZASLUŽNIM IN DOLGOLETNIM ZADRUŽNIM DELAVCEM IN KMETOM, OSMIM ORGANIZACIJAM, KI IMAJO PRI RAZVIJANJU ZADRUŽNIŠTVA NAJVEČ ZASLUG. POSEBNO PRIZNANJE ZA RAZVOJ ZADRUŽNIŠTVA PA JE PREJEL TOVARIS EDVARD KARDELJ.

da bo od le-teh odbral društveni selekcionar od 10–15 sadik, torej od 100 do 150 sadik za prvi selekcijski nasad v Savinjski dolini. Ker je 4. letnik v letu 1933, sklepam, da je začel Slovenski Hmeljar izhajati 1929. leta. Z letom 1934 je začel izhajati Hmeljarski vestnik, ki ga je izdajalo Hme-

ljarsko društvo v Žalcu. Zanimiv podatek je v 3. letniku od 1. januarja 1936. V članku Novoletna razmišljanja piše, da so dosegli v prejšnjem letu povprečno prodajno ceno za hmelj 25 dinarjev in da so komaj krili pridelovalne stroške, da so hmeljarji z manj hmelja dobili le borno napitnino

Velika spomladanska konica del v hmeljiščih je uspešno mimo. Komaj so hmeljarji malce predahnili in že jih tare skrb o letini in še bolj kakšne bodo cene hmelja na svetovnem trgu

za celoletni trud in da so takrat izvozili iz Jugoslavije 99 % hmelja.

Nadaljnja pot Hmeljarja nam je znana iz prejšnjih sestavkov.

Kmalu bo izšel Zbornik kmetijskih organizacij v SR Sloveniji.

3. junija bo v domu JLA v Ljubljani imela Zadrugna zveza Slovenije svoj 2. letni občni zbor. Na njem se bodo srečale tri generacije: tista, ki nastopa, tista, ki dela in tista, ki odhaja v zaslužen počitek.

Govorniki so bogato opisali pestro in že dokaj dolgo pot zadrugništva pri nas, nagrajenca in gostje pa so bili zadovoljni z organizacijo simpozija in ureditvijo razstave.

Vy

O NAŠI SAMOUPRAVNI PRAKSI

Pripravljalni odbor za prireditve ob letošnjem dnevu samoupravljalcev — 27. junija — je že izdelal vsebinski in organizacijski okvir osrednje in vsejugoslovanske prireditve. Ta bo v Ljubljani, kjer se bodo dopoldne delegati in gostje zbrali v Skupščini SRS in poslušali referat Franceta Popita o izkušnjah pri uresničevanju ustave v družbeno-ekonomskih odnosih ter prisostvovali podelitvi priznanj Zveze sindikatov Slovenije organizacijam in posameznikom za njihov prispevek v uveljavljanju samoupravljanja. Popoldne pa se bodo po lastnem izboru vključili v eno izmed 17 tematskih razprav o različnih vprašanjih v zvezi s samoupravljanjem v organizacijah združenega dela, v krajevnih skupnostih, samoupravnih interesnih skupnostih in institucijah. Osrednje prireditve se bo udeležilo iz Slovenije 100 delegatov temeljnih organizacij združenega dela in 50 delegatov krajevnih skupnosti, iz drugih republik in pokrajin pa bo na prireditvi 150 delegatov temeljnih organizacij združenega dela in 50 delegatov krajevnih skupnosti. Celotno gradivo, to je referat Franceta Popita, vseh 17 koreferatov in povzetke vseh razprav bo ČZP Delavska enotnost izdala v slovenskem in srbohrvatskem jeziku v priročni brošuri.

delo SAMOUPRAVNIH organov

Delavski svet podjetja je v novi sestavi imel že tretjo sejo 23. 4. 1974.

INVESTICIJSKI PROGRAMI

Po obrazložitvi je DSP sklenil, da se sprejmejo in potrdijo naslednji investicijski programi:

	din
1. razširitev hmeljarske proizvodnje v predračunski vrednosti	13.351.288
2. za prevedbo plemenske živine v znesku	3.225.000
3. program nakupa zemljišč v vrednosti	2.850.000
4. za nakup hmeljarskih strojev in izgradnjo vzporednih kapacitet v predračunski vrednosti	16.169.654
5. za izgradnjo betonarne in nakup mehanizacije gradbišč za TOZD Gradbeništvo v predračunski vrednosti od tega:	1.475.022
	din
— betonarna	945.093
— oprema za gradbišča	529.939

Za navedene investicije se namenjajo posojila pri Ljubljanski banki, republiških in občinskih sredstvih po pogojih, ki jih določa zakon in poslovna politika banke iz rezervnega sklada pri običini.

Pooblasti se glavnega direktorja podjetja, da pri sklepanju pogodb z banko o najetu posojil za odobrene investicije pristane na drugačen znesek posojila, če je to potrebno zaradi izvajanja poslovne politike banke.

NOVA ČLANSTVA

Po obrazložitvi predloga za ustanovitev izobraževalne skupnosti v agroživilstvu z namenom, da se vse kmetijske šole povežejo z gospodarstvom agroživilske panoge, je delavski svet podjetja sprejel naslednji sklep:

»Kombinat Hmezd na podlagi sklepov DS TOZD KŽ, KŠ, KR, KO, VR, SM, ME, ML, MK in VI, pristopa k izobraževalni skupnosti za agroživilstvo SR Slovenije s sedežem v Ljubljani.«

Za skupnega delegata se imenuje Omladič Edo iz TOZD Kmetijstvo Žalec.

Imenovanje delegata se pooblašča, da posreduje skupne pripombe na osnutek ustanovitvenih aktov in da podpiše sporazum o pristopu podjetja k izobraževalni skupnosti v agroživilstvu, če bo Skupščina sprejela naše dopolnitve na ustanovitvene akte. Delegata se pooblašča, da da tudi pristane na eventualne druge dopolnitve, ki bistveno ne menjajo vsebine sporazuma.

Na podani predlog z zvezi s spremembo ustanovitve pogodbe PZ Styria Celje—Maribor in imenovanju delegatov, sprejme delavski svet podjetja naslednji sklep:

Na podlagi določil samoupravnega sporazuma podjetja in sklepov zainteresiranih TOZD KŽ, KŠ, KR, KO, SM, sprejema Kombinat Hmezd prečiščeno besedilo pogodbe o ustanovitvi PZ Styria Celje—Maribor.

OBLETNICA ZLOMA ORJUNE

Praznovanje 50. obletnice zloma Orjune bodo v Zasavju obeležili z vseslovensko delavsko proslavo, ki bo na sam dan spopada, to je 1. junij 1974 v Trbovljah. Na proslavi, ki bi se je naj udeležilo 25 do 30 tisoč ljudi iz vse Slovenije, bo govoril sekretar Izvršnega biroja Predsedstva ZKJ tov. Stane Dolanc. Proslava bo sklenjena s kulturnim programom, v katerem bo nastopilo 780 članov kulturnih skupin iz vsega Zasavja ter vseljudskim praznovanjem po končani proslavi.

Vsebinski koncept praznovanja 50. obletnice zloma Orjune v revirjih izhaja od kontinuitete revolucionarnega delavskega gibanja od konca leta 1918 pa vse do današnjih dni. To pomeni, da praznovanje te obletnice ni posvečeno samo samemu spopadu rudarjev, revirskih delavcev z Orjuno, ampak da obsega čas in dogodke v letih med obema vojnama, ko je v rudarskih revirjih vznikla »Komunistična partija«, vznikla »trboveljska komunna«, ko je prišlo v dnevi od 20. julija do 17. septembra 1923. leta do največje rudarske stavke, zasedbe rovo in gladovne stavke in ko so v zasavskih revirjih zrastle množična delavska kulturna društva, kakor tudi obdobje graditve nove Jugoslavije.

Praznovanje 50. obletnice zloma Orjune v Zasavju bo pomenilo manifestacijo delavstva iz vse Slovenije, s čimer bo izpričana vztrajna borba delavskega razreda za nov in drugačen svet, za nove družbene odnose na osnovah, ki so koncipirane v ustavi SFRJ in SRS.

Za delegata v skupščino združenja se imenuje tovariša Vinka Kolenca, pomočnika glavnega direktorja, za njegovega namestnika pa tovariša Boža Juraka, svetovaleca glavnega direktorja.

Za skupnega delegata v zbor skupnosti za hmeljarstvo se imenuje tovariša Vinka Kolenca, pomočnika glavnega direktorja, za namestnika pa tovariša Jožeta Brežnika, glavnega tehnologa za hmeljarstvo.

Za člane ostalih panožnih skupnosti (hmeljarstvo, sadjarstvo in jagodičevje, vinogradništvo in vinarstvo, živinoreja in urejanje kmetij) določijo delegate delavski sveti zainteresiranih TOZD, če se odločijo, da se včlanijo v nje.

Na predlog o potrditvi sprememb ustanovitvene pogodbe Združenja za kmetijstvo in živilstvo v Ljubljani in o imenovanju delegatov v skupščino združenja, sprejme delavski svet podjetja naslednji sklep:

Potrdijo se spremembe ustanovitvene pogodbe Združenja za kmetijstvo in živilstvo v Ljubljani, kot so bile sprejete na seji upravnega odbora združenja 8. 1. 1974.

Za delegata podjetja v skupščino Združenja se imenuje tovariša Veljka Križnika, glavnega direktorja, za njegovega namestnika pa tovariša Vinka Kolenca, pomočnika glavnega direktorja.

Pooblašča se delegata podjetja, da da pristane na eventualne dopolnitve ustanovitvene pogodbe, ki bistveno ne menjajo vsebine pogodbe.

Na pojasnilo predloga o pristopu k podpisu samoupravnega sporazuma o združevanju v Kmetijsko razvojno skupnost Slovenije za investicije v gospodarstvo, sprejme delavski svet podjetja naslednji sklep:

»V skladu z 11. členom samoupravnega sporazuma o združevanju in na predlog zainteresiranih TOZD (KŽ, KO, MK, HM, ME, KŠ, KR, SM, VR in ML) pristopi Kombinat Hmezd k samoupravnemu sporazumu o združevanju v Kmetijsko razvojno skupnost Slovenije za investicije v gospodarstvu.

Za delegata v to skupnost se

nega sporazuma o združitvi, daje delavski svet podjetja soglasje k sklepu TOZD Mešalnica krmil za vključitev v sekcijo za krmila pri Kmetijskem poslovnem združenju v Ljubljani.

Delegata določi TOZD Mešalnica krmil.«

—0—

V zvezi z razpravo o sindikalni listi in verifikaciji sklepov TOZD, je delavski svet podjetja sprejel naslednji sklep:

Delavski svet podjetja pooblašča komisijo za pripravo predlogov za sistemizacijo in oceno delovnih mest ter politiko nagrajevanja, da pregleda pripombe TOZD na predlagano sindikalno listo, jih vskladi in pošlje Skupni komisiji za izvajanje in kontrolo samoupravnega sporazuma o merilih za delitev dohodka in OD grupacije »kmetijski kombinati«.

TOZD, ki sindikalne liste še niso obravnavale oziroma poslale ta sklep, naj to storijo čimprej.

POSLOVNI PROSTORI V UPRAVLJANJE UPORABNIKOM

Po razpravi o predlogu, da se poslovni prostori prenesejo iz upravljanja Hišnega sklada na posamezne TOZD, ki jih imajo v namenu oziroma jih uporabljajo za svojo dejavnost, sklene delavski svet podjetja naslednje:

»V skladu s predvidenimi spremembami zakonskih predpisov na področju upravljanja in gospodarjenja s stanovanji in poslovnimi prostori, se vse posamezne prostore, ki jih upravlja Hišni sklad, prenese v upravljanje sedanjim uporabnikom proti nadomestitvi knjižne vrednosti v dobro sklado, iz katerih so bila nabavljena in adaptirana, upoštevajoč pripombe, ki so bile podane v razpravi.

Pri Hišnem skladu se ukine sklad poslovnih prostorov in se sredstva prenesejo na skupni poslovni sklad, kjer ostanejo združena. Razmejijo se na posamezne TOZD sorazmerno vloženim sredstvom.«

—0—

IMENOVANJE DIREKTORJEV

Za DM direktorjev TOZD je potrebno v skladu z zakonom in samoupravnim sporazumom o združitvi vsa ta mesta razpisati. Po krajši razpravi sklene delavski svet podjetja naslednje:

V skladu z določili samoupravnega sporazuma o združitvi in na predlog poslovnega organa podjetja, se za izvedbo postopka za razpis in predlaganje kandidatov za imenovanje direktorjev TOZD imenujejo razpisne komisije v TOZD.

Komisije sestavljajo: 3 člani, ki jih imenuje delavski svet TOZD in 3 člani, ki jih imenuje delavski svet podjetja.

Delavski svet podjetja imenuje naslednje 3 člane, ki sodelujejo v vseh razpisnih komisijah za razpis DM direktorjev TOZD:

1. Franc Savinek, sekretar podjetja;
2. Ivan Vodlan, kmetijski tehnik, predsednik sindikalnega odbora podjetja;
3. Minka Žilnik, v. d. vodja Kao.

(Nadaljevanje na 8. strani)

imenuje tovariša Veljka Križnika, glavnega direktorja in za namestnika tovariša Boža Juraka, svetovaleca glavnega direktorja.

Delegata se pooblasti za podpis sporazuma.

—0—

Na predlog o pristopu k podpisu samoupravnega sporazuma o ustanovitvi živinorejske skupnosti, pospeševanju, poslovnem sodelovanju in oblikovanju cen s področja govedoreje, prašičereje in perutninarstva, sprejme delavski svet podjetja naslednji sklep:

»V skladu z 11. členom samoupravnega sporazuma o združitvi in na predlog zainteresiranih TOZD, (KŽ, KO, ML, ME, MK, KR, in KŠ) pristopi Kombinat Hmezd k podpisu samoupravnega sporazuma o ustanovitvi živinorejske skupnosti.

Za delegata v skupnost se imenuje tovariša Vinka Kolenca, pomočnika glavnega direktorja, za namestnika pa tovariša Antona Grma, direktorja ME.

Pooblasti se delegata za podpis sporazuma.«

—0—

Na predlog TOZD Mešalnica krmil, da izda delavski svet podjetja soglasje za vključitev MK v sekcijo za krmila pri Kmetijskem poslovnem združenju v Ljubljani, sklene delavski svet podjetja naslednji sklep:

»Na podlagi določil samouprav-

TOZD Kooperacija Žalec lani

Delovna skupnost Kooperacija Žalec se je po sklepih 22 zborov delovne skupnosti in sklepu sveta TOZD z dne 19. 6. 1973 organizirala kot TOZD Kooperacija Žalec.

V decembru 1973 je sklenila samoupravni sporazum o združitvi dela in sredstev v podjetje »Kombinat Hmezad« in sprejela statut. Statut je Svet TOZD razglasil s sklepom, sprejetim na seji 11. 1. 1974.

Organizacijskih sprememb TOZD v letu 1973 ni imela. Stavljajo jo 11 združnih enot — 9 v žalski in 2 v celjski občini in delovna skupnost uprava.

Ob zaključku leta 1973 je delovna skupnost štela 1.780 članov od tega 1.643 kmetov-kooperantov in 137 zaposlenih. Po organizacijskih enotah je pregled članstva naslednji:

Združna enota	Število vseh članov	Od tega zaposlenih
ZE Braslovče	143	12
ZE Gotovlje	217	14
ZE Petrovče	270	12
ZE Polzela	148	9
ZE Prebold	127	7
ZE Sempeter	120	9
ZE Tabor	107	7
ZE Trnava	135	9
ZE Vransko	142	10
ZE Celje	112	14
ZE Vojnik	235	10
Uprava Žalec	24	24
	1.780	137

V letu 1973 je imela DE Kooperacija sistemiziranih 142 delovnih mest.

Stanje zaposlenih 1. 1. 1973 je bilo 132, na dan 31. 12. 1973 pa 137, od tega so bili 4 pripravniki delavcev

Iz delovne enote je odšlo skupaj 13
Od tega:
— interno 3
— eksterno 9
— upokožitev 1 delavcev

DE je sprejela na novo skupaj 18
— od tega interno 2
— eksterno 16

Za obnovo hmeljišč je delovna enota zaposlovala tudi delavce za določen čas. Za spomladansko in jesensko obnovo je bilo skupaj zaposlenih 66 žičničarjev.

Kvalifikacijska struktura zaposlenih je naslednja:

Nekvalificirani delavci	8
Polkvalificirani in priučeni	5
Kvalificirani	34
Interna kvalifikacija	29
Visoka kvalifikacija	
in srednja šola	45
Višja šolska izobrazba	8
Visoka šolska izobrazba	7
Doktorat	1

Organi upravljanja TOZD: Petnajst članski DS, 12 članov je kmetov kooperantov, je imel med letom 7 sej. Odbor za medsebojna razmerja, sestavlja ga 5 zaposlenih, je imel 5 sej.

Sveti ZE štejejo po 11 članov, torej skupno 121 članov, od tega 99 kmetov kooperantov. Med le-

tom so imeli 67 sej. Delovna skupnost se sklicuje na 22 mestih in sicer na 21 mestih na območju ZE in na upravi TOZD. Med letom je bila sklicana trikrat s povprečno enkratno udeležbo 1170 članov.

ZE in na ravni TOZD delujejo strokovno pospeševalni odbori, aktivni mladih kmetijskih proizvajalcev, v decembru 1973 pa se je po ZE ustanovilo 8 odborov žena združnic.

Na ravni TOZD so delovali hmeljarski, živinorejski, perutninarski, odbor za mehanizacijo in odbor aktivov mladih kmetijskih proizvajalcev. Vsi so šteli 55 članov — od tega 46 kmetov-kooperantov in so imeli med letom 12 sej.

V ZE je delovalo 36 odborov (11 hmeljarskih, 11 živinorejskih, 3 perutninarski in 3 odbori za mehanizacijo ter 8 odborov žena združnic) in 14 aktivov mladih kmetijskih proizvajalcev s 433 člani. Odbori ZE so šteli 224 članov.

Pozimi 72-73 je bilo za kmete-kooperante organiziranih 38 stro-

štipendistov, v prvi letnik je bilo vpisanih 8, ki so ga uspešno zaključili. Od leta 1965 je končalo to šolo 107 naših štipendistov.

Na srednji kmetijski šoli v Mariboru se je šolalo 10 štipendistov — otrok kmetov-kooperantov. Ena štipendistka je z odličnim uspehom to šolo končala in nadaljevala šolanje na Biotehniški fakulte-

ti v Ljubljani.

Izpostavne hranilnice in posojilnice na ZE so med letom odobrile kmetom-kooperantom šestnajst milijonov 457.860 din posojil in sicer iz bančnih in republiških sredstev 6.214.422 din, sredstev celjske občine 3260.000 din, Perutnine Zalog 378.000 din in lastnih sredstev 5.539.438 din.

PREGLED STANJA POSOJIL 1972. IN 1973. LETA

Združna enota	Stanje 1. 1. '73	Stanje 31. 12. '73	Ind.
1. Braslovče	1.490.129,30	2.822.625,00	189,4
2. Celje	1.821.405,55	2.672.739,30	146,7
3. Gotovlje	1.671.185,10	2.642.381,10	158,1
4. Petrovče	2.730.611,05	4.760.954,70	174,4
5. Polzela	1.024.179,55	1.902.989,05	185,8
6. Prebold	1.157.072,00	1.359.011,70	117,5
7. Sempeter	1.048.025,85	1.632.073,05	155,7
8. Tabor	839.139,15	1.352.061,65	161,2
9. Trnava	1.869.135,50	2.492.994,05	133,3
10. Vojnik	794.710,90	1.457.405,78	183,3
11. Vransko	966.914,80	2.128.732,20	220,1
Skupaj	15.412.508,75	25.223.968,38	163,7

TOZD Kooperacija je v obnovo hmeljnih nasadov in potrebno opremo v letu 1973 investirala 5.731.196,58 din od tega 3.568.832,43 din iz lastnih sredstev.

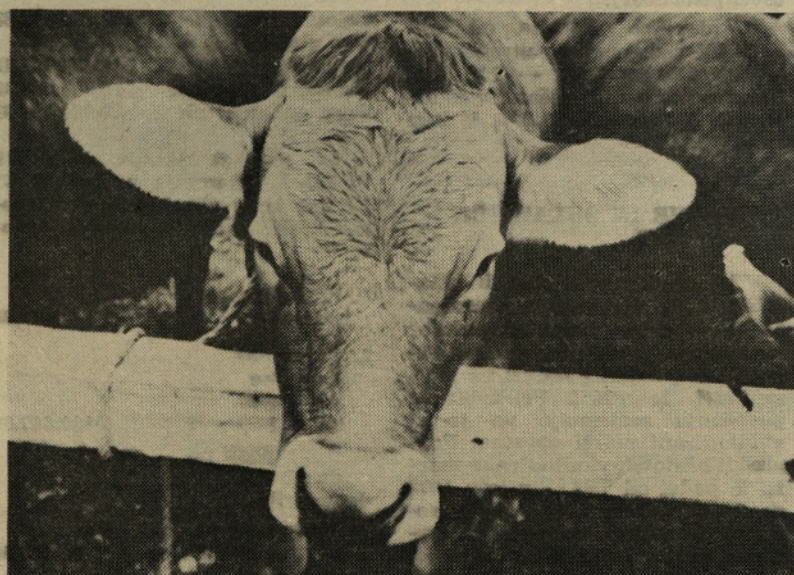
cije. Stekla je akcija za izgradnjo silosov na kmetijah, zgrajenih je bilo 43, prav tako je bila na 45 kmetijah dokončirana linija za spravilo sena (vseh je 199). V letu 1971 začeta akcija ustanavljanja strojnih skupnosti se je nadaljevala. Na novo je bilo ustanovljenih 49 skupnosti tako, da jih je konec leta delovalo 92 s 637 člani. Največ je hmeljarskih in sicer 37 s 312 člani.

V letu 1973 smo v kooperacijski proizvodnji pridelovali hmelj na 826 ha in sicer na 742 ha starih nasadov in 84 ha prvoletnikov. Popravlja se struktura nasadov, vendar pa so površine in število hmeljarjev zaradi neugodnih cen, ki so posledica krize na hmeljarskem trgu, še vedno zmanjšuje. Površine rodnih nasadov so se zmanjšale za 58 ha, število hmeljarjev pa se je zmanjšalo od 1155 na 1062.

Struktura se je izboljševala: sodobno obnovljenih nasadov je bilo konec leta 583 ha, na hmeljevkah pa samo še 142 ha (v letu 1972 219 ha).

Pridelali smo 1082 ton hmelja (1972 — 997 ton). Ha pridelek rodnih nasadov se je dvignil od 1245 kg v letu 1972 na 1472 kg. Kvalitetno je bil pridelek zelo dober, saj je bilo 75 % pridelka I. vrste in 24,5 % II. vrste. Škode zaradi toče in viharja je bilo 10,5 ton (1972 — 155 ton).

V letu 1973 je bilo strojno obiranega 55 % pridelka. Poleg obiranih strojev v 37 skupnostih so

Zadnji dni v maju je bil odkup pitane govedi zelo živahen. Klavnice so klale za državne rezerve

kovnih predavanj, katerih se je udeležilo 1140 kmetov. Organiziran je bil traktorski tečaj, ki ga je obiskovalo 44 kmetov in 3 kuharski tečaji z 48 tečajnicami.

Aktivni mladih kmetijskih proizvajalcev so organizirali tekmovanje v strokovnem znanju, traktorsko tekmovanje in več športnih tekmovanj.

V šoli za kmetovalce v Šentjurju je opravilo zaključni izpit 12

Kmetje-koperanti so v modernizacijo kmetij v preteklem letu investirali 40.285.455 din in sicer iz lastnih sredstev 23.827.594 din in z posojili 16.457.860 din.

Po namenih so bile investicije naslednje:

	Kmet	Posojilo	Skupaj
Plemenska živina	762.500,00	364.000,00	1.126.500,00
Mehanizacija	10.643.100,00	4.709.766,20	15.352.866,20
Hlevi	6.452.000,00	4.331.649,00	10.783.649,00
Obiralni stroji	1.168.594,00	6.326.526,60	7.495.121,00
Razno	4.801.400,00	725.919,00	5.527.319,00
Skupaj	23.827.594,44	16.457.860,80	40.285.455,20

Izdelanih je bilo 67 preusmeritvenih programov kmetij in sicer po naslednjih proizvodnih usmeritvah:

hmeljarsko-živinorejska	37
živinorejska	27
proizvodnja brojlerjev	
— pitanci	2
sadarska	1

Za kmetije v preusmerjevanju je bilo izdelanih 19 načrtov za nove hleve in 91 načrtov za adapta-

si posamezni hmeljarji nabavili 18 rabljenih strojev iz ZR Nemčije.

Povprečna cena strojnega obiranja kg hmelja je bila 4,62 din, cena ročnega obiranja pa 10,00 do 11,00 din. Povečuje se prevzem zelenega hmelja — prevzetih je bilo 215 ton (1972 — 143 ton).

Predvidena prodajna cena kg hmelja, kljub izredni kvaliteti, ni bila dosežena. Planirana cena 34,50 din je bila dosežena s 34,33 (Nadaljevanje na 4. strani)

LICITACIJA

TOZD KOOPERACIJA ŽALEC in TOZD KMETIJSTVO ŽALEC razpisujeta javno licitacijo za 21. junij 1974 ob 8. uri, na dvorišču ZE Trnava.

Na licitaciji bodo rabljeni stroji in priključki kmetijske mehanizacije.

(Nadaljevanje s 3. strani)

din. Hmeljarji so dosegli za njihov del vlaganja ceno 28,23 din. Pospeševalna služba kooperaci-

je v začetku leta s popisom živine ugotovi stanje. Popis živine nam za leto 1974 primerjalno z 1973 kaže naslednje stanje:

	1973	1974	Indeks 74-73
Krav in brejih tel	8.030	8.828	109,9
Telet in mlade živine			
— za pleme	2.400	2.184	91
— za pitanje	5.125	5.687	110,9
Vse goveje živine	16.457	17.414	105,8

Pasemski sestav osnovne goveje črede predstavlja 47,5 %, rjavo govedo 13,2 %, lisasto in 1,8 % črno belo govedo, ostalo so kri-

žanci. Pasemske čiste črede je 62,5 % (preteklo leto 58 %). Realizacija živinorejske proizvodnje:

		1972	1973	Indeks 73-72
Mlado pitano govedo	kg	1.328.385	1.672.959	125,0
Teleta	kg	169.360	153.423	90,6
Krave	kg	256.191	210.972	82,3
Ostalo govedo	kg	84.667	84.675	100,0
Prasiči	kg	75.352	18.740	24,9
Mleko	l	4.089.660	4.135.247	101,1

Za organizirano proizvodnjo in odkup mleka je bilo v letu 1973 sklenjenih 1172 pogodb (leta 1972 pa 1164). Proizvodnja je še zelo razdrobljena, saj je 997 sklenjenih pogodb, ki zajemajo v proizvodnjo 1—3 krave, 170 s 4—9 in samo 5 pogodb, ki zajemajo v proizvodnjo 10 in več krav. Skupaj je bilo zajeto v organizirano proizvodnjo mleka 2815 krav ali 31 % od celotnega staleža.

Povprečen odkup mleka na kravo je bil v letu 1973 1469 l.

Pri vseh kravah, ki so zajete v organizirano proizvodnjo, služba kooperacije v sodelovanju s področnim ŽVZ vodi matično knjigovodstvo, selekcijo in kontrolo proizvodnosti. Skupno je v kontroli 2815 krav od tega v kontroli A 696, v kontroli B 1465 in v kontroli Z 654 krav.

	1972	1973
Premirano je bilo brejih telic za pleme	357	382
Tetovirano mladih telic za pleme	516	859

Vzporedno s proizvodnjo mleka v govedoreji pospešujemo tudi pitanje mlade živine. V letu 1973 je bilo sklenjenih 2599 pogodb za 3873 pitancev, ali 13 % več kot leta 1972. Povečal se je tudi odkup in sicer je bilo spitanih in odkupljenih 3797 pitancev in skupni teži 1.651.913 kg ali 25,9 % več kot leta 1972.

Po kriterijih tozadavnega slovenskega sporazuma je bilo prevzetih 3429 pitancev.

Za izboljšanje osnovne črede je bilo iz drugih območij nabavljenih 193 glav čistopasemske plemenske živine. Strokovna služba je glede na čistočo in urejenost pregledala 145 hlevov proizvajalcev mleka in glede čistoče mleka pregledala 3.165 individualnih vzorcev. Akcija zatiranja mastitisa je zajela 65 hlevov oziroma 260 živali. Vse pozitivne živali so bile ustrezno tretirane.

Med letom se je pristopilo k opremljanju zbiralnic mleka z hladilnimi napravami. Nabavljenih je bilo 10 hladilnih naprav.

V proizvodnjo brojlerjev je bilo vključenih 35 kooperantov. Pitali smo piščance tipa Ross in to 1.182.315 komadov in poskusno 50.000 komadov tipa Prolux domače selekcije. Povprečni čas pi-

tanja je bil 54 dni in se je nasproti preteklem letu skrajšal za 1,6 dneva. Povprečno so rejci vseljevali 7.875 piščancev (1972 — 6900 piščancev).

V klavnico je bilo oddanih 1.152.481 piščancev v povprečni živi teži 1,64 kg (1972 — 1,71 kg). Klavnost oddanih piščancev je bila 80,8 % nasproti 81,2 % v letu 1972.

TRGOVINE IN SKLADIŠČA TER ODKUP

V kmetijskih preskrbah in skladiščih, kjer se prodaja repromaterial in drugo blago za potrebe kmetijstva, vključno kmetijski stroji, je promet porastel za 42 % nasproti letu 1972. Pri takšnem povečanju realizacije pa je pri vkalkulirani marži obratno. Povprečni odstotek vkalkulirane marže je padel od 7,92 % v letu 1972 na 6,92 % v letu 1973. Na tak rezultat še vedno vplivajo zamrznjene marže v absolutnih — fiksnih zneskih. Če pogledamo te podatke v čistih zneskih vidimo, da je v letu 1972 znašala realizacija 24.248.946,40 din, realizirana marža pa 2.044.785,38 din. V letu 1973 pa celotna realizacija 34.424.732,00 din, realizirana marža pa dva milijona 552.476,84 din.

Odkup

Občutno se je povečal promet pri odkupu živine, mleka in drugih kmetijskih pridelkov, saj je porastel nasproti letu 1972 za 33,3 %, realizirana marža pa se je povečala od 1.696.286,00 din v letu 1972 na 2.415.554,00 din v letu 1973. V tej razliki pa so zajete tudi premije za mleko od katerih je obvezno izločiti 236.292,90 din za opremo zbiralnic. Povprečna marža pri vsem odkupu znaša 5,5 %.

Proizvedenih je bilo 1.532.831 kg mesa s povprečno klavno težo piščanca 1,37 kg (1972 — 1,40 kg). Manjvrednega mesa in konfiskata je bilo 0,6 % nasproti 1,31 % v letu 1972.

Število kooperantov — proizvajalcev konzumnih jajc se je zmanjšalo od 15 na 8. Ti so med letom pridelali 1.326.699 kom. jajc (1972 — 3.518.654 komadov). Proizvodnja je bila organizirana na načinu talne reje že v preteklih letih. Ta se zaradi zastarelosti tehnologije in nizke produktivnosti postopoma opušta.

Kosilnice veselo pojo smrtonosno pesem. Travniki opojno dehte po svežem senu in prva košnja že vandra v varno zavetje senikov. Pospeševalci primerjalno tehtajo odkose sena z gnojnih in negojenih travnikov

TOZD Kooperacija je v letu 1973 dosegla naslednji finančni rezultat:

	din
Celotni dohodek	160.444.168,28
Vsa porabljena sredstva	147.478.071,10
Doseženi dohodek	12.966.097,18
Doseženi dobiček	2.984.703,61

Na podlagi sklepa se je DS TOZD Kooperacija z dne 22. 2. 1974 se je doseženi dobiček v znesku 2.984.703,61 din razdelil takole:

	din
1. Posojilo za nerazvite	40.483,60
2. Za osebne dohodke delavcem skupaj	889.647,00
3. Obveznosti po družbenih dogovorih	
— Prispevek za šolstvo SO Žalec	84.808,00
— Prispevek za šolo v Žalcu	5.875,00
— prispevek za otroško varstvo	3.000,00
— prispevek za požarno varnost	6.781,00
— prispevek za narodno obrambo	7.659,00
— prispevek za štipendije SO Žalec	4.785,85

4. Skupne rezerve 99.107,40

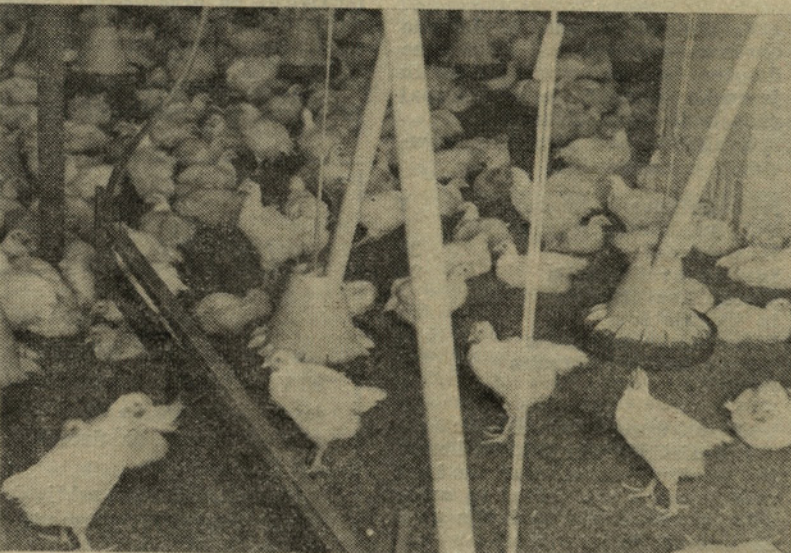
5. Sklad skupne porabe

a) za potrebe kooperantov	
— za izobraževanje, štipendije in drugo	300.000,00
— nerazporejeno	100.000,00
— za potrebe po ZE	600.000,00 = 1.000.000,00

b) za potrebe delavcev	
— prispevek sindikatu 140 × 50,00 din	7.000,00
— za obletnico podjetja 140 × 40,00 din	5.600,00
— za razne potrebe 140 × 30,00 din	4.200,00
— 8 % davek	1.344,00
— za regres za dopuste 140 × 600,00 din	84.000,00
— prispevki 16,22 %	13.624,80
	115.768,80

c) Sklad skupne porabe kombinata 46.000,00

6. Poslovni sklad	
— Za opremo zbiralnic po litru odkupljenega mleka 236.292,90 din	
— Za druge namene	
(za inv.)	444.495,06
Skupaj razdelitev	2.984.703,61

Pri številnih rejcih se živahni brojlerji pod strokovno in vestno nego hitro razvijajo za oddajo zaželenih tež

STROKOVNI NASVETI in POGOVORI

Še vedno kosimo prepozno

V zadnjih letih se je v Savinjski dolini zelo razmahnila živinoreja. Vsi stari in novi hlevi so premajhni. Gospodarji kmetij vedno bolj računajo na dohodek, ki ga daje živina. Koliko ga bo dala, je odvisno od stroškov. Najvažnejša postavka stroškov v živinoreji je krma. V naši dolini predstavlja seno v obroku še vedno največji delež, zato je toliko bolj pomembno, koliko hranilnih snovi je v njem. Čas košnje, vreme in način spravila povzročajo različne izgube hranilnih snovi, ki se gibljejo od 15–45 %.

Letošnja spomladanska suša je na travnikih, posebno na manj gnojnih, napravila precej škode. Tako je seno redko in bo pridelka nekaj manj. Z odlaganjem s košnje pa bomo dobili samo več krme, ki bo kvalitetno slabša. Vsako leto pišemo, da je potrebno pričeti kositi že sredi maja in tudi letos bi moralo biti seno že sedaj pokošeno. Kolikor prej smo seno pokosili, toliko bogatejša je z beljakovinami in manj ima surovih vlaken. Z nastopajočo zrelostjo trav se zmanjšuje količina beljakovin, vitaminov in rudnin. Pravi čas odkosa je začetek cvetenja najpomembnejših trav. Konec košnje sme biti najkasneje tedaj, ko so vse trave v cvetu.

Še vse preveč sušimo seno na tleh, posebno sedaj, ko so umetna gnojila tudi za travnike draga in so stroški gnojenja travnikov že kar veliki. Krmo sušimo na tleh le tedaj, če lahko računamo popolnoma zagotovo z 2–3 dnevi lepega vremena. Za popolno posušitev krme je potrebno približno 20 sončnih ur. To število pa je seveda odvisno od bujnosti in zrelosti odkosa. Na kmetijah imamo že popolnoma mehanizirano sušenje in spravilo sene, vendar moramo posamezne dela opraviti skrbno in obzirno. Seno se rado drobi. Kolikor bolj so travniki gnojni, toliko več je detelj in drobnih trav, ki se zelo radi drobijo. Tako krmo bi morali sušiti v sušilnih. Stroji res olajšajo delo, zaradi velikih hitrosti, ki jih imajo pa povečujejo izgube hranilnih snovi v krmi prav zaradi drobljenja. Sušenje sene na sušilih je veliko boljše in imamo manj izgub, posebno, če je slabo vreme. Zičnati kozolci so se pri nas obnesli. Na teh lahko sušimo skoraj svežo in tudi od dežja mokro krmo z manjšimi izgubami hranilnih snovi.

V teh kozolcih je dežju izpostavljena le mala površina (200 m²/ha). Če je krma pravilno zložena, lahko voda odteče ob navpičnih stenah in tudi prezračevanje je v teh kozolcih dobro.

Z dovozom sene v senik pa sušenje še ni končano. V seniku nastane še vrenje, posebno v senu, ki ga nismo dovolj posušili. Tako seno se segreje in porjavi. Ima sicer prijeten duh in ga živina rada žre, vendar v njem nastajajo velike izgube beljakovin in škrob-

ne vrednosti. Seno se segreje tudi nad 50° C in pride lahko do samozviga.

Vedno bolj se širi sušenje sene z ventilatorji. V dolini imamo že nad 200 dosuševalnih naprav. Na

Baliranje prega odkosa lucerne

kmetijah, kjer imamo mehanizirano spravilo sene, je nujno potrebno sušiti seno s prevetrovanjem, zlasti na kmetijah s specializirano živinorejsko proizvodnjo. Pri sušenju sene z ventilatorjem pod streho se izguba hranilnih snovi močno zmanjša (skoraj za polovico) le pri kvalitetno zgodaj košeni travi, medtem, ko je pri prepozno košeni, razlika manjša.

Kakšna je kvaliteta sene nam pokaže analiza krme in pa prireja živine. Kvaliteto pa lahko ugotovimo tudi po barvi in sestavi sene. Seno je po kakovosti lahko zelo različno. Najboljše seno je po hranljivi vrednosti podobno otrobom, ima več rudnin in vitaminov. Marsikje pa pridelamo tudi seno, ki ni več vredno kot slama.

Vedeti moramo, da še tako uspešno sušenje ne more izboljšati kvalitete, če kosimo staro travo z nizko hranilno vrednostjo. Zato bi morali biti že skoraj vsi travniki pokošeni.

Pugelj Bogdan
dipl. inž. agr.

Med redakcijo Hmeljarja poteka 10. kongres Zveze komunistov Jugoslavije, zato bomo o delu kongresa in o nalogah komunistov po kongresu pisali v prihodnji številki.

Med delegati na 10. kongresu ZKJ je bil tudi naš kooperant iz Prebolda Franc Potočnik. O njegovih vtisih s kongresa berite v prihodnji številki.

Pašno - košni sistem

Eden od načinov intenzivnega izkoriščanja travnatnega sveta je kombinacija paše in košnje. Poizkusi so pokazali, da je za vzdrževanje rodovitnosti ruše najprimernejša ena košnja na dve paši na določenem mestu. To je najboljši način uporabe travnatnega sveta. Zaradi svojega ugodnega vpliva na rušo pa tudi najboljši zboljševalni ukrep. Na istem mestu si v eni sezoni živina namuli 3–4-krat mlade trave, 1–2-krat letno pa se ta del pašnika tudi pokosi in tako dobi potrebna krma za zimo. Naš travnati svet prenese takšno 4–6-kratno izkoriščanje, vendar le tedaj, če zemlja ni prevlažna ali zaglejena, če je ustrezno pognojena in če se živinorejec točno drži predpisanih pravil o paši. Pašno-košna uporaba travnika daje v Sloveniji na dobro gnojenem in ob zadostni vlagi vedno enkrat več krme, kot enako pogojen travnik z dvema košnjama in sušenjem sene na tleh. Pri tem načinu uporabe je zmogljivost dobro gnojenega travnika 5000–6000 kg SE (škrobnih enot), kar potrebuje 2–2,5 molznic v 1 letu.

Delitev pašnika na črednike temelji na velikosti črede, površini, ki je potrebna za 1 GVŽ in čas obnavljanja ruše do primerne stopnje za pašo.

Čas obnove ruše je spomladi 3 tedne, poleti 4 in jeseni 5 tednov.

Površina, ki je potrebna za 1 GVŽ za pašo en dan, se spreminja iz meseca v mesec:

IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
140 m ²	80 m ²	120 m ²	140 m ²	150 m ²	160 m ²

Živina se naj pase v eni čredinki 1–3 dni in ne več, ker jo popase tem slabše, dalj časa se zadržuje v njej. Če je čreda v eni čredinki 1–2 dni, izkoristi pašo 100%. Pri 3–4 dneh obremenitve izkoristi čreda 73,5% paše. Pri 5 do 10 dni obremenitve izkoristi čreda 60% paše. Če pa je čreda več kot 30 dni na enem mestu pa je izkoristek paše le 10%. Zato je pri trodnevem bivanju v čredinkah priporočljivo še dnevno ali celo obročno doziranje paše z električno ograjo.

B. U.

Ureditev čredinskega pašnika

Ob načrtovanju pašnika za intenzivno pašo je potrebno upoštevati celoten travnati svet v bližini gospodarstva, ne glede na to, za kaj je bil do sedaj uporabljen (vsi travniki, košenice in morebitni pašniki). Za intenzivno pašo je najprimernejše travinje v enem kosu. Ta način pa je seveda mogoče speljati tudi na zemljišču, sestavljenem iz več kosov, ki so med seboj povezana z dogonskimi potmi in niso oddaljeni od hleva več kot 1,5 km.

Oblika čredink naj bo pravokotna v približnem razmerju 1:3. Do vseh čredink vodi dogonska pot, po kateri hodi čreda na pašnik, oziroma na posamezne čredinke in nazaj. Za črede okrog 15 glav so te poti široke 2–3 m, lahko tudi manj, če se ne uporablja za prevozno pot. Deli pašnika, ki so za živino nevarni (javne poti, globeli, gozdovi, njive) in meja pašnika naj bo zgrajena s trdno ograjo. Ta ograja je zgrajena iz kolov (Nadaljevanje na 6. strani)

Dobro obetajoča žita opozarjajo na pravočasno pripravo za skorajšnjo žetev

NAVODILA ZA PRIDELOVANJE KUMARIC ZA VLAGANJE

V letošnjem letu smo posadili
v TOZD Kooperacija v
sodelovanju z ETO Kamnik
skoraj 5 ha kumaric za vlaganje

BOTANIČNE LASTNOSTI

KUMARA je enoletna rastlina s slabo razvitim koreninskim sistemom. Ima plazéče vitičasto steblo in srčaste liste na dolgih pecljih. Cvetovi so veliki, rumene barve. Plodovi so različne velikosti in oblike.

Kumara je rastlina toplega in vlažnega podnebja. Za uspešno gojenje zahteva mnogo toplote in vlage. Ne prenese nizkih temperatur, pri najmanjšem mrazu takoj propade. Najbolje uspeva, če je zemlja dobro preskrbljena z vlago, obenem pa mora biti visoka tudi relativna vlažnost zraka.

TEHNOLOŠKE LASTNOSTI PLODOV

Plodovi, zaradi katerih se kumare goje, se uporabljajo v tehnološki zrelosti za različne namene. Vsebujejo zelo veliko vode 94–98 %. V suhi snovi prevladujejo večinoma ogljikovi hidrati. Kumare se cenijo zlasti zaradi njihovega osvežujočega in dietetičnega učinka, saj vsebujejo večjo količino peptolitičnih fermentov. Količina suhih snovi in ostalih organskih sestavin je odvisna od sorte, stopnje razvoja plodov, tal in agrotehničnih mer.

Majhni, nedozoreli plodovi se uporabljajo za konzerviranje. Obratiti jih je treba vsak drugi dan, da nabereimo čimveč majhnih plodov. Pobiramo tudi velike kumare, ker bi sicer zmanjšali pridelek majhnih kumaric. Pri obiranju je treba paziti, da ne poškodujemo rastlin.

Obrane kumarice je treba takoj pripraviti za transport v tovarno in jih shraniti na hladnem pro-

storu. Vsak proizvajalec mora pred odpremo kumarice sortirati po velikosti:

I. vrsta	3–6 cm
II. vrsta	6–9 cm
III. vrsta	9–12 cm

Pri pravilnem obiranju je razmerje med posameznimi vrstami 30:50:20. Seveda pa je tako za pridelovalca kot kupca ugodnejše, če se doseže večji odstotek kumaric prve vrste. Več kot 25 % III. vrste tovarna ne bo prevzemala, ker velike konzervirane kumarice ne gredo v promet. Debelina plodov mora biti glede na dolžino od 15 do 38 mm. Plodovi morajo biti zdravi, ravni, s pecljem 1 cm, brez poškodb od bolezní in mehaničnih poškodb. Biti morajo sveži, čvrsti, brez votlin v notranjosti in z nepoškodovanimi bradavicami.

SETEV, GNOJENJE IN VZGOJA

Setev: Kumarice za vlaganje sadimo v času od 15. aprila do 15. junija glede na klimatske pogoje in vremenske prilike. Najugodnejša temperatura za kaljenje je 25° C, izpod 11° C pa sploh ne kalijo, oziroma seme lahko propade. Običajno začnemo s saditvijo v sredini maja, ko se dvigne povprečna temperatura na 10–12° C. Sadimo jih v zavetne lege ali pa zraven posadimo koruzo ali kakšno drugo visoko rastlino. Priporočljiva je saditev v vrste, v razdalji 120–125 cm. Med kupčki s 3–4 semeni naj bo razdalja 40 cm. Najboljša je saditev v grebene. Naredimo 30–40 cm globok in enako širok jarek, v katerega potrosimo hlevski gnoj in ga z ospalnikom zagrebemo. Dobimo okoli 15 cm visok greben. Kumar ne sadimo globlje od 2 cm.

Vzgoja: Ko rastline razvijejo liste, jih razredčimo, da ostaneta

niki zelo oddaljeni od hleva.

Da se čredi dodeli površina čredinke za dnevni ali poldnevni obrok, se uporabljajo še prenosne električne ograje iz lahkih jeklenih palic s stolpom za hitro in trdno postavljanje v zemljo in z izolatorjem na vrhu (teh palic je 4–6 komadov).

Ta prenosna ograja se postavi poprek čez čredinko. Tako se za vsako žival odmeri 40–60 m² površine za 1 obrok (2×40 – 60 m² da dan).

Poleg sprednje ograje se uporablja še zadnja ograja, da živini prepreči vračanje na že pomuljeno rušo. Po vsakem novem premiku (za naslednja polovico dneva) se presadi velikost obroka – odmerka in se popravi v skladu s potrebami črede in po morebitnih čezmernih ostankih paše.

Za ureditev 4–5 ha velikega čredinskega pašnika je potreben naslednji material:

en električni pastir, 300–350 močnejših lesenih količkov premera 5 cm, dolžine 130 cm, 50 močnejših kolov premera 6–12 cm, dolžine 150 cm, 60 kg pocinkane žice premera 1,2 mm – največ 1,5 mm (boljše tanjše), 350–400 izolatorjev, 20 izolirnih, 4–5 železnih palic.

B. U.

na kupčku le dve močnejši rastlini. Pri redčenju rastline odrežemo, ne izpulimo, da ne poškodujemo ostalih rastlin. Do obiranja večkrat okoplujemo, da zadušimo plevel in jih škropimo proti boleznim in škodljivcem.

Gnojenje: Kumare zahtevajo obilno gnojenje z organskimi gnojili. Hlevski gnoj je priporočljivo zaorati že pri jesenskem globokem oranju, še bolje pa ga je zakopati v jamice, kamor pride seme.

Hlevskega gnoja damo 400–500 cn/ha. Kumaram obilno gnojimo tudi z mineralnimi gnojili. Porabijo mnogo kalija, ne prenešajo pa klor, zato gnojimo s kalijevim sulfatom ne s kalijevo soljo. Enostavno je, če izberemo kombinirano gnojilo, ki vsebuje kalijev sulfat npr. NPK 7:14:21 in ga dva do tri tedne pred setvijo potresimo 700–800 kg/ha. Dušična gnojila trosimo med rastjo. Kmalu po vzniku potresimo 150 kg/ha nitromonkala, nato pa še 100 kg ha

predno kumare zagrnejo zemljo to je ob prvem obiranju.

Obiranje in transport: Kumarice nabiramo v priročne košare ali manjše gajbice, ker bi se sicer z večjo embalažo težko premikali po njivi. Obiranje kumaric zahteva od pridelovalca kar največ vestnosti, potrpljenja in časa, zato mora imeti na razpolago dovolj zanesljive delovne sile. V kolikor tega pogoja nima, mu pridelovanje kumaric odsvetujemo. Kumarice je treba pobirati redno, brez prekinitve. Ko kumarice prerastejo največjo dovoljeno dolžino 12 cm, se lahko uporabljajo samo še za salato in krmo živini. Tovarna velikih kumaric za konzerviranje ne more porabiti in jih zato tudi ne odkupuje. Vsako zamujeno obiranje zmanjšuje skupni pridelek.

Na zbirnem mestu je treba kumarice sortirati po velikosti in vsako vrsto posebej embalariti v gajbice. Ker zelo hitro propadejo, jih je treba čimprej prepeljati v tovarno.

Upravnik zadružne enote Petrovče Lojze Kučer v razgovoru z uspešnim kooperantom Alojzom Brecljem

za junij

Od 1. 6. do 8. 6. Florjanc Julij, dipl. vet., Braslovče, tel. 72-048
Od 8. 6. do 15. 6. Lesjak Milan, dipl. vet., Prebold, tel. 72-201
Od 15. 6. do 22. 6. Ocirk Franc, dipl. vet., Vransko, tel. 72-407
Od 22. 6. do 29. 6. Florjanc Julij, dipl. vet., Braslovče, tel. 72-048
Od 29. 6. do 6. 7. Šribar Edvard, dipl. vet., Sempeter, tel. 71-080
Od 6. 7. do 13. 7. Florjanc Julij, dipl. vet., Braslovče, tel. 72-048

Dežurna služba prične ob delavnikih ob 15. uri in traja do 7. ure zjutraj.

Ob sobotah prične dežurstvo ob 12. uri in konča v ponedeljek ob 7. uri.

VETERINARSKA POSTAJA
ZALEC

LICITACIJA

Kombinat Hmezad, Kmetijstvo Smarje objavlja javno licitacijo prodaje osnovnih sredstev. Licitacije bodo:

1. V Šmarju v Jelšingradu dne 15. 6. 1974 ob 8. uri naslednja osnovna sredstva:

— omara z ogledalom, miza, stol, kosilnica, kombajn žitni, molzna naprava, puhalnik za seno, stroj za sortiranje jaje, avto TAM 4500, traktorski plug dvobrazdni, škropilnica »Mayers – mini«.

2. V Imenem na sedežu ZE, dne

15. 6. 1974 za naslednja osnovna sredstva ob 10. uri:

— računski stroj »Totalija«, žitni kombajn, stiskalnica za seno.

3. V Kozjem na sedežu ZE, dne 15. 6. 1974 ob 12. uri za naslednja osnovna sredstva:

— sadna sušilnica, hladilna naprava, trier za žito, motorna kosilnica, stiskalnica za sadje, stiskalnica za seno in stiskalnica za seno – traktorska.

Pravico licitiranja imajo vse fizične in pravne osebe.

KOMBINAT HMEZAD RAZPISUJE UČNA MESTA ZA ŠOLSKO LETO 1974-75

1. Poklicna živilska šola Maribor (za TOZD MESNINE Celje)

- a) mesar — sekač 5 učnih mest
- b) mesar — klavec (ozki profil) 8 učnih mest
- c) mesar — predelovalec (ozki profil) 8 učnih mest

2. Šolski center za blagovni promet (za TOZD MESNINE Celje)

- prodajalka v delikatesi 5 učnih mest

3. Center poklicnih šol »Boris Kidrič« Celje (za TOZD STROJNA Zalec)

- a) avtomehanik 8 učnih mest
- b) strojni ključavničar 10 učnih mest
- c) kovnostrugar 1 učno mesto
- d) avtoelektrikar 1 učno mesto

4. Gostinska šola Celje (za TOZD Gostinstvo Celje)

- a) natakar 2 učni mesti
- b) kuhar 2 učni mesti

5. Kmetijski šolski center Celje — Poklicna vrtnarska šola Celje (za TOZD Vrtnarstvo Celje)

- a) cvetličar 2 učni mesti
- b) vrtnar 2 učni mesti

Pogoj za kandidate za učna mesta je uspešno končana osemletka, razen za poklica ozkega profila pod št. 1, točki b) in c), kjer je pogoj 6 razredov osnovne šole, zadovoljiv rezultat testiranja, fizična in psihična sposobnost.

K prošnji za učno mesto morajo prosilci predložiti prepis zadnjega šolskega spričevala.

Rok za pošiljanje prošnje je 20. junij 1974.

Prošnje in spričevala pošljite na naslov:

Kombinat Hmezad TOZD Mesnine Celje, Cesta v Trnovlje za razpisana učna mesta pod št. 1 in 2, za učna mesta pod št. 3 na kombinat Hmezad TOZD Strojna Zalec, Ivanke Uranjekove 1, za učna mesta pod št. 4 na kombinat Hmezad TOZD Gostinstvo Celje, Gaberje, Kidričeva 6, za učna mesta pod št. 5 na kombinat Hmezad TOZD Vrtnarstvo Celje, Ljubljanska 93.

Zatiranje plevelov v kumarah

Pleveli so direktni in indirektni prenašalci bolezni, zato naj bodo površine čiste.

Pripravkov za kemično zatiranje plevela pri nas ni v prodaji. V drugih deželah uporabljajo za ta namen herbicid alanap in planavin.

Alanap je specialni pripravek za zatiranje plevela v kumarah, bučah, melonah (Cucurbitaceae). Uporabljamo ga po setvi, oziroma pred vznikom kumar. Za 1 ha potrebujemo 25—30 kg pripravka.

Planavin uporabljamo prav tako po setvi kumar. Je pa herbicid, ki se na svetlobi zelo hitro razgradi, zato ga moramo takoj po škropljenju zmešati z zemljo, vnesti 2 cm globoko. Za 1 ha potrebujemo 1 kg planavina.

Bolezni kumar:

1. **Mastna pegavost listov** (Pseudomonas lachrymans). Bolezen se razvija na listih, steblih in plodovih. Listi se sušijo, asimilacijska površina se na ta način manjša, plodovi kumar slabše rastejo in pridelek je manjši. Tudi napadeni plodovi propadejo. Prvi znaki bolezni so na kalčnih listih, kjer so belkaste pege, okrogle ali nepravilne oblike. Na listih so pege oglate in vodenaste. So predvsem ob žilah. Pege se večajo in prekrivajo večji del listov. Notranjost takih peg večkrat izpade. Tudi na steblih in peclju so vodenaste pege pokrite s bakterijsko sluzjo. Okuženi plodovi imajo okrogle, bele pege.

Povzročitelj bolezni je bakterija, ki je v zemlji na okuženih ostanke rastlin in v okuženem se-

menu. Močnejša okužba nastopi v vlažnih in toplih poletjih.

Zatiranje: Za seme vzamemo semena plodov zdravih rastlin. Pravilno kolobarimo! Ne sadimo kumar pogosto na isto mesto. Ker je to bakterijska bolezen bi prišli za zatiranje v poštev antibiotiki, ti pa so predragi in se jih v praksi ne poslužujemo. Delne rezultate dobimo z večkratnim škropljenjem z bakrovimi pripravki.

2. **Ožig kumar** (Colletorichum lagenarium). Bolezen je nevarna predvsem na plodovih. Je zelo razširjena v vlažnih poletjih. Znak bolezni so na listih, steblih in plodovih. Na listih so svetlo zelene pege, ki se večajo, spajajo in temnijo. V sredini se pega suši in trga. Mladi plodovi se sušijo, nepravilno rastejo ali odpadejo. Na večjih plodovih so vodenaste pege po vsej površini. Gliva prodira do semen, naselijo se še drugi organizmi in plodovi zginejo.

Bolezen se prenaša z okuženimi ostanke rastlin in z okuženim semenom.

Zatiranje:

1. Seme za setev vzamemo iz plodov zdravih rastlin.

2. Seme pred setvijo razkužimo s TMTD pripravki. (Radotiram P 200—300 gramov na 100 kg seme-na).

3. V vegetaciji rastline škropimo z organskimi pripravki. Pripravki so: Cineb S-65 v 0,3% koncentraciji, Cineb Zupa v 0,3% koncentraciji, Fruktan v 0,3% koncentraciji, Dithane M-22 v 0,2% koncentraciji in Dithane M-45 v 0,2% koncentraciji. Škro-

pimo čim opazimo prve pege in potem čez 10 do 15 dni škropljenje ponavljamo. Zadnje škropljenje opravimo 7—10 dni pred obiranjem kumar.

4. Vse okužene ostanke rastlin odstranimo in sežgemo. Pravilno tudi kolobarimo.

3. **Krastavost kumar** (Cladosporium cucumarinum). Je najbolj nevarna bolezen plodov. Posebno je nevarna in močno se razvije v vlažnih in hladnih poletjih. Znaki bolezni so: okuženi plodovi imajo vdolbine zelenkasto črne pege. Vršički plodov se stisnejo, stanjšajo in propadejo. Starejši plodovi so krastavi. Gliva prezimi na okuženih ostanke rastlin.

Zatiranje: Bolne rastline odstranimo. Priporoča se tudi škropljenje z bakrovimi ali organskimi pripravki, toda pri tem moramo paziti na karence posameznih pripravkov, to je na čas zadnjega škropljenja pred obiranjem kumar, ki je pri teh pripravkih običajno 7—14 dni.

Nadalje je ukrep preprečevanja bolezni tudi v sajenju odpornih sort. Na to bolezen je za proizvod-

njo na prostem odporna sorta Delikates.

4. **Ovelost kumar:** Mlade rastline ovenejo in polagoma propadejo. Pri starejših rastlinah pa opazimo čez dan venenje posameznih vrhov. Ponoči se rastlina popravi, toda bolezen napreduje in vene čedalje večji del rastline in na koncu se posuši. Plodovi takih rastlin so grenki. Povzročitelj bolezni so glivice, ki povzročajo ovelost.

Zatiranje: Bolne rastline čim prej odstranimo in uničimo. Pravilno kolobarimo! Ne sejmo kumar pogosto na isto površino!

Viroze

Mozaik kumar, katere povzročitelj je Cucumis virus 1 je najbolj razširjena viroza kumar. Na listih so znaki mozaika, to so svetle in temne lise na nabrekli površini lista. Listi so nepravilne oblike. Okužene rastline so manjše od zdravih in dajo nižji pridelek. Plodovi so svetlejši, majhni in zakrneli.

Zatiranje: Bolne rastline čim prej odstranimo in uničimo.

V jedilnici obrata Vital Mestinje so se takole potili kandidati ob opravljanju izpita za IKV in iz varstva pri delu

KMETIJSKI ŠOLSKI CENTER CELJE — LJUBLJANSKA 97
OBJAVLJA ZA ŠOLSKO LETO 1974-75

RAZPIS!

za vpis v naslednje šole:

1. **POKLIČNO VRTNARSKO SOLO V CELJU** s celoletnim in izmeničnim poukom za poklica CVETLIČAR IN VRTNAR.
2. **SOLO ZA KMETOVALCE V ŠENTJURJU** in Muti za poklic KMETOVALEC.
3. **KMETIJSKO GOSPODINJSKO SOLO V ŠENTJURJU** za poklic KMETOVALEK — GOSPODINJA.

Šolanje na poklicni vrtnarski šoli traja 2 leti in pol. Na šoli za kmetovalce in kmetijsko-gospodinjski šoli pa 2 leti. V šoli se lahko vpisujejo učenci, ki so uspešno dokončali osemletko in imajo veselje do poklica.

Za vpis v vse šole morajo kandidati vložiti prošnjo, kolokvano z 2,00 din, zadnje šolsko spričevalo in zdravniško spričevalo do 31. JULIJA 1974.

Pri solah so domovi, ki bodo lahko sprejeli vse vpisane učence.

Učenci lahko zaprosijo za štipendije pri kmetijskih organizacijah združenega dela.

Učenci, ki ne bi mogli plačevati polne oskrbovalnine, lahko zaprosijo za regres, ki ga uveljavljajo z dokazili o premoženjskem stanju.

LASTNIKI IN UPORABNIKI ZEMLJIŠČ

Po temeljnem zakonu o varstvu rastlin pred boleznimi in škodljivci (Uradni list SFRJ, št. 13-1965) in po odredbi o obveznem uničevanju češminovega grma ter divjega in podivjanega hmelja (Uradni list SRS, št. 30-67) ste preko poletja dolžni zatirati:

koloradskega hrošča, krompirjevo plesen, ameriškega kaparja, rdečega pajka, češpljevega kaparja, divji hmelj in češmin. Divji in podivjani hmelj ter češminov grm iztrebite s štorom in koreninami ob obrežjih rek, potokov in gozdovih, živih mejah, pašnikih itd. **NAJKASNEJE DO 15. JUNIJA VSAKEGA LETA.**

Za opustitev ali zanemarjanje dolžnosti pri zatiranju rastlinskih bolezni in škodljivcev je predpisana kazen:

— za gospodarsko organizacijo do	50.000 din
— za odgovorno osebo gospodarske organizacije do	2.000 din
— za fizično osebo do	3.000 din

Kmetijska inšpekcija
Skupščine občine Žalec

(Nadaljevanje z 2. strani)

Ta sklep je začasen, dokler se stav in pristojnosti komisije ne uredi statut podjetja na podlagi zakona.

TOZD se opozori, da so pri razpisu vodilnih delovnih mest dolžne upoštevati določila družbenega dogovora o osnovah kadrovske politike v občini Žalec. Zaradi določenih neskladij glede določitve vodilnih delovnih mest in pogojev oziroma zahtev, ki jih mora kandidat za vodilno delovno mesto izpolnjevati, morajo TOZD svoje statute uskladiti z določili družbenega dogovora.

Skupni odbor za medsebojna razmerja naj v ta namen preveri po TOZD, katera DM je glede na dejansko potrebo in skladno z družbenim dogovorom določiti za vodilna.

Obenem se TOZD priporoča, da v sedanje kriterije za zasedbo vodilnih DM glede strokovne izobrazbe vključijo tudi veterinarsko stroko, kjer je to možno in umestno.

NOV ODBOR INTERNE BANKE

Na predloge delavskih svetov TOZD, ki so predlagali kandidate za odbor Interne banke, sprejme delavski svet podjetja naslednji sklep:

»V skladu s 64. členom samoupravnega sporazuma o združitvi in na podlagi predlogov delavskih svetov TOZD, se imenuje odbor Interne banke podjetja, kot kolektivnega izvršilnega organa z naslednjimi člani:

1. Polc Jelka, pom. računovodje, KO;
2. Lorger Anica, blagajnik I., GS;
3. Intihar Anica, bilancist, ML;
4. Pristovšek Majda, tehnolog, VR;
5. Gajtan Marica, bilancist, KŠ;
6. Vogrinec Marta, bilancist, KŽ;
7. Kolšek Tilčka, računovodja, ZH;
8. Čerče Silva, knjigovodja, KR;
9. Gosak Iva, knjigovodja I., HM;
10. Rojnik Jože, vodja NPo, SS;
11. Kopusar Anica, knjigovodja I., SM;
12. Krušič Martin, računovodja, ST;
13. Šoster Majda, tehnolog, MK;
14. Zoffel Robert, grad. tehnik, GR;

OGLAS

PRODAM skoraj nov karamboliran AUSTIN 1300.
Vprašajte v uredništvu Hmeljarja.

15. Vizovišek Drago, računovodja, ME;

16. Potisk Zinka, kontist I., VI.

Pristojnosti odbora Interne banke so, da odloča:

- o najemanju in dajanju internih posojil,
- o najemanju in dajanju eksternih kratkoročnih kreditov,
- o limitih obratnih sredstev za posamezne TOZD in
- o drugih zadevah po pravilniku in poslovanju Interne banke.

Odbor Interne banke odloča z večino navzočih članov.

Prvo sejo skliče predsednik delavskega sveta podjetja, na kateri se izvrši konstituiranje (izvolitev predsednika in namestnika).«

ODBOR HRANILNICE IN POSOJILNICE

V skladu s 65. členom samoupravnega sporazuma o združitvi in na podlagi predlogov zborov varčevalcev po izpostavah, se imenuje odbor Hranilnice in posojilnice, kot kolektivni izvršilni organ, z naslednjimi člani:

1. Braslovce — Marovt Franc, Zg. Gorče, član; Kodre Franc, M. Braslovce, namestnik.
2. Celje — Belaj Jože, Pečovnik 53, član; Strenčan Jurij, Lava 17, namestnik.
3. Gotovlje — Verdnik Albinca, Gotovlje, član; Antloga Franc, Gotovlje, namestnik.
4. Petrovče — Gajšek Viktor, Drešinja vas, član; Kainz Jože, Petrovče, namestnik.
5. Polzela — Košec Jože, Ločica, član; Umbrecht Rafko, Andraž, namestnik.
6. Prebold — Uršič Franc, Dolenja vas, član; Potočnik Franc, Kaplja vas, namestnik.
7. Sempeter — Četina Andrej, Doberteša vas, član; Pirs Martin, Sempeter, namestnik.
8. Tabor — Podbregar Stanko, Tabor, član; Pustoslemšek Franc, Kapla, namestnik.
9. Trnava — Rančigaj Franc, Gomilsko 79, član; Grenko Martin, Orla vas, namestnik.
10. Vojnik — Žerovnik Ivan, Ivenca, član; Vidmar Marija, Arclin, namestnik.
11. Vrbje — Luževič ing. Janez, Celje, član; Levar Ferdo, Zg. Gruševlje, namestnik.
12. Vransko — Rovnan Alojz, Brode, član; Goropevšek Karel, Prekopa, namestnik.
13. Žalec — Špeglič Franc, Galicija, član; Juhart Dragica, Grajska vas, namestnik.
14. Mlekarna — Zatlter Viktor,

Žalec, član; Šuhel Marjana, Vojnik 206, namestnik.

15. Mesnine — Gmajner Anica, Vojnik, član; Petan Martin, Podčetrtek, namestnik.

16. Imeno — Anderlič Alojz, Imeno 37, član; Černelič Danček, Dobrežice 19, namestnik.

17. Bistrica/S. — Pratengrazer Jože, Kunšperk 15, član; Debelak Franc, Črešnjevce 15, namestnik.

18. Kozje — Škerbec Franc, Poklek 1, član; Rajgl Anton, Ješovec 37, namestnik.

19. Rog. Slatina — Prah Janez, Brezovec, član; But Alojz, Kostivnica, namestnik.

20. Pristava — Čokl Alojz, Vršna vas, član; Turnšek Anton, Kristan vrh, namestnik.

21. Šmarje/J. — Žogan Ivan, Bodrišna vas, član; Dečman Ivan, Sp. Selce, namestnik.

22. Vrtnarstvo — Vrečar Marica, Celje, član; Korošec Terezija, Celje, namestnik.

23. Hmezad — Gosak Iva, Sempeter, član; Žagar Franc, Dobriša vas, namestnik.

24. Gostinstvo — Čede Ana, Kaplja vas 33, član; Steiner Franc, Latkova vas 59, namestnik.

25. Radlje/D. — Ditinger Milena, Radlje 161, član; Brglez Josip, Radlje 77, namestnik.

26. Strojna — Jug Vinko, Žalec, član; Tekavec Ivan, Gomilsko, namestnik.

27. Sadjarstvo Mirošan — Kopušar Anica, Kasaze 95, član; Čakš Franc, Migojnice 102, namestnik.

28. Inštitut za hmeljarstvo — Pelikan ing. Zvone, Celje, član; Krofl Vinko, Celje, namestnik.

29. Gradbeništvo — Zoffel Robert, Polzela, član; Pevec Martin, Petrovče, namestnik.

Pristojnosti odbora Hranilnice in posojilnice so:

1. predlaga delavskemu svetu podjetja v potrditev delovni načrt HiP; namene, omejitve in pogoje kreditiranja, obrestne mere za hranilne vloge in posojila;
2. odobrava posojila podjetju;
3. odloča o najemanju posojil izven podjetja za potrebe HiP;
4. s soglasjem delavskega sveta podjetja odloča o dajanju posojil drugim delovnim organizacijam;
5. predlaga delavskemu svetu podjetja včlanitev v združenja;

(Nadaljevanje na 9. strani)

Razpis štipendij

Kombinat Hmezad razpisuje štipendije za šolsko leto 1974-75

1. Biotehniška fakulteta — agronomski oddelek	2 štipendiji
2. Ekonomska fakulteta — podjetniška smer	2 štipendiji
3. Visoka ekonomsko-komercialna šola Maribor
II. stopnja — splošna komerciala	1 štipendija
I. stopnja — splošna komerciala — ekonomsko finančni oddelek	1 štipendija
1 štipendija
4. Višja agronomska šola — pospeševalna smer	2 štipendiji
5. Višja pravna šola	2 štipendiji
6. Ekonomski šolski center Celje — ekonomska srednja šola	4 štipendije
7. Tehniška kmetijska šola Maribor — poljedelsko-živinorejski oddelek	4 štipendije
8. Mlekarski šolski center v Kranju — poklicna mlekarska šola	1 štipendija

Za otroke kooperantov podjetja, ki bodo po končanem šolanju ostali doma na kmetiji razpisujemo za

9. Tehniško kmetijsko šolo v Mariboru	5 štipendij
10. Šolo za kmetovalce v Šentjurju	30 štipendij

POGOJI:

1. Pri izbiri kandidatov za štipendije imajo prednost prosilci, ki so končali osemletko, srednjo, višjo ali visoko šolo z odličnim ali prav dobrim učenim uspehom, ki imajo slabo gnotno stanje in ostale pogoje, ki so v samoupravnih aktih podjetja ter po kriterijih družbenega dogovora o štipendiranju.
2. Prošnji za štipendijo, ki jo je treba pravilno izpolniti na obrazcu DZS 1.65 je potrebno priložiti:
 - prepis zadnjega šolskega spričevala oziroma potrdilo o opravljenih izpitih;
 - potrdilo o premoženjskem stanju in številu članov (izpolniti obe strani!);
 - izjavo, da ne prejema drugje štipendije oziroma denarne pomoči za študij;
 - mnenje in priporočilo šole (za srednješolce).
3. Rok za pošiljanje dokumentov je 30. JUNIJ 1974, za šolo pod št. 10 pa 31. avgust 1974.
4. Prepozno vloženi prošnji ali prošnji brez zahtevane dokumentacije komisija ne bo obravnavala.
5. Prošnje in dokumente pošljite na naslov: Kombinat Hmezad, kadrovski oddelek, Žalec.

(Nadaljevanje z 8. strani)

6. določa posameznim izpostavam razpoložljiva sredstva za odobravanje posojil;

7. sprejema letni finančni načrt in obravnava njegovo izvrševanje;

8. predlaga delavskemu svetu podjetja razdelitev dohodka in periodične in zaključne račune Hranilnice in posojilnice;

9. odloča o ustanovitvi, ukinitvi ali združitvi izpostav Hranilnice in posojilnice in usmerja njih delo;

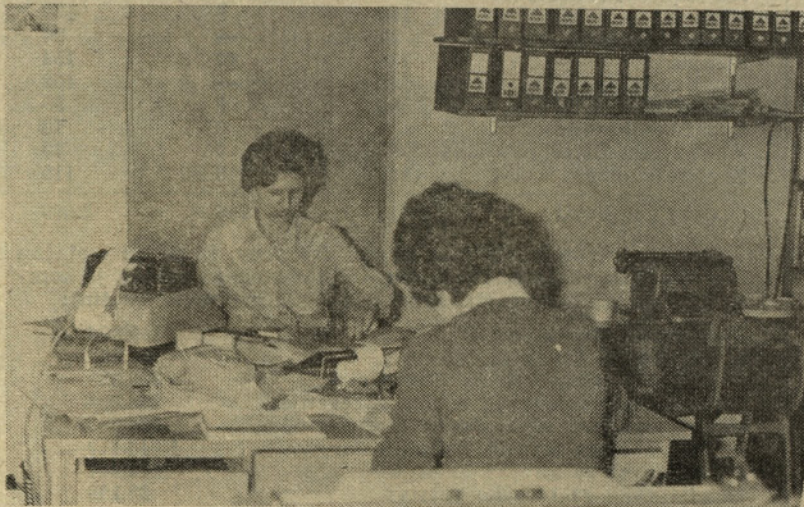
10. odloča o drugih zadevah v skladu s pravilnikom o organizaciji in poslovanju Hranilnice in posojilnice.

Odbor Hranilnice in posojilnice odloča z večino navzočih članov.

Prvo sejo skliče dosednji predsednik odbora HiP, na kateri se izvrši konstituiranje (izvolitev predsednika in namestnika).

NOV UREDNIŠKI ODBOR

V skladu s členom 18 tč. B samoupravnega sporazuma o združitvi in na predlog poslovnega organa podjetja se imenuje uredniški odbor podjetniškega glasila »Hmeljar«, ki ga sestavljajo naslednji člani:

Zelo stara je misel o izgradnji novih poslovnih in pisarniških prostorov nasproti železniške postaje Žalec. Ta misel postaja zaradi vse pretesnih prostorov in za delo že skoraj nemogočih pogojev vse glasnejša

jetja. Razpis opravi kadrovski oddetek podjetja.

—0—

Delavski svet podjetja sklene, da se potrdi predlog sklepa o standardu za znak podjetja in o oblikovnem stilu napisa firme podjetja in imena TOZD, upoštevajoč sprejeto pripombo v razpravi. Besedilo sklepa je kot priloga zapisnika sestavni del tega sklepa in se hrani pri arhivskem izvodu zapisnika.

Prečiščeno besedilo sklepa se pošlje vsem TOZD.

OD PO NOVM

Po obrazložitvi predloga za spremembo vrednosti obračunske osnove za OD in problematiki nove ocenitve DM ter temeljiti razpravi, sklene delavski svet podjetja naslednje:

Osebnih dohodki po novi ocenitvi delovnih mest, ki jo bo sprejel skupni odbor za medsebojna razmerja, se obračunavajo in izplačujejo od 16. aprila 1974 dalje. S 16. aprilom 1974 se poveča tudi vrednost obračunske postavke od 5,90 na 6,20 din.

pendijski pogodbi v znesku 772,90 din.

Odobreni odpisi neizterljivih terjatev se izvršijo v breme skupnih stroškov podjetja.

SODELOVANJE S SLUŽBO VARSTVA PRI DELU

Na pismo informacijo, ki jo je posredovala članom delavskega sveta podjetja služba za varstvo pri delu, sklene delavski svet podjetja naslednje:

Do sprejetja sporazuma o varstvu pri delu veljajo naslednja določila o splošnih obveznostih strokovnih služb ter razmerja in sodelovanja s službo varstva pri delu:

1. Strokovne službe pri Skupnih službah kot pri TOZD morajo skrbeti, da se uresničujejo zahteve varnostnih mer in ukrepov z njihovo vključitvijo v tehnološke, proizvodne in delovne procese. Naloge, ki jih prevzemajo, so specifične od načina proizvodnje in dela ter od organiziranja podjetja oziroma posamezne TOZD.

O izpolnjevanju teh pogojev daje oceno strokovna služba za varstvo pri delu pri podjetju.

2. Glede razmerij in sodelovanja s službo varstva pri delu morajo druge službe pri delu (tehnična, projektivna, nabavna in prodajna služba, izobraževalna, kadrovska, socialna služba, služba za organizacijo dela, službe priprave dela itd.) in vodilni delavci, ki so odgovorni za izvajanje nalog varstva pri delu, upoštevati naslednje:

— strokovne službe podjetja, ki po naravi svojega delovnega področja pospešujejo varstvo pri delu, morajo v sodelovanju s službo varstva pri delu izvajati zadeve, s katerimi se po predpisih o varstvu pri delu pospešuje to varstvo ter dajati tej službi obvestila in podatke o takem delu;

— odgovorne osebe, direktorji TOZD, drugi vodilni delavci in delavci, ki vodijo in nadzorujejo dela in so odgovorni za izvajanje varstvenih ukrepov, morajo v okviru pooblastil na svojih delovnih mestih obveščati o ukrepih in odločitvah, ki utegnejo biti pomembne in odločujoče za izvajanje varstva pri delu;

— delavci, ki so odgovorni za izvajanje ukrepov varstva pri delu, morajo omogočiti službi varstva pri delu, da lahko tudi samostojno pregleda delovišče, delovne prostore, delovne priprave in dati tej službi podatke in pojasnila v zvezi z izvajanjem varstva pri delu;

— delavec, ki je odgovoren za izvajanje ukrepov varstva pri delu, mora obvestiti službo o izvršitvi varstvenega ukrepa, ki ga je odredila ta služba za odpravo ugotovljene pomanjkljivosti ali nepravilnosti.

3. Komercialna služba mora skrbeti, da nabavlja in prodaja delovne naprave in priprave s pri nas veljavnimi atesti, s katerimi se ugotavlja, da so že pri izdelavi upoštevani predpisani ukrepi in normativi za varstvo pri delu.

4. Dosledno in odgovorno izvajati načela organizacijskega predpisa za zasnovano in realizacijo investicij (odgovorni vodja investicijskega oddelka oziroma direktorji TOZD).

5. V opisu posameznega delovnega mesta se določijo tudi konkretne naloge in odgovornosti, ki jih imajo delavci v zvezi z zagotavljanjem varnega delovnega okolja in delovnih razmer.

6. TOZD so dolžne sprejeti seznam potreb za uporabo osebne varstvene opreme in jo nabaviti.

7. Služba za varstvo pri delu naj sistematično obravnava s organizatorji dela v TOZD situacijo varstva in naloge navedenih delavcev pri tem.

Poleg teh ukrepov in nalog naj služba varstva pri delu prouči in organizira sodelovanje z zdravstveno službo v Celju, Žalcu in Šmarju zaradi določitve posameznih pristojnih zdravnikov, ki bi odobraval bolniški stalež delavcem Kombinata.

Prouči naj problematiko prihajanja na delo v vinjenem stanju in predlaga način in ukrepe za zmanjšanje takih primerov. Pri tem naj upošteva predlog, da se v primeru, ko se ugotovi, da je bil delavec vinjen na delu, poleg delavca kaznuje tudi neposrednega odgovornega delavca, če ga le-ta ni odstranil z dela.

1. Gubenšek Anton, dipl. ing., SS, predsednik;

2. Semprimožnik Ludvik, dipl. ing., KZ, član;

3. Rojnik Jože, kmet-kooperant, Braslovce, član;

4. Pugelj Bogdan, dipl. ing., KO, član;

5. Strašek Vinko, pravnik, KŠ, član;

6. Košir Janja, dipl. tehnolog, ME, član;

7. Kač Miljeva, dipl. ing., Inštitut za hmeljarstvo, Žalec, član — urednik strokovne priloge.

Naloga odbora je, da vsebinsko urejuje glasilo, organizira dopisovanje, skrbi za redno izdajo, predlaga predračun stroškov glasila in odloča o uporabi teh sredstev ter določa kategorizacijo člankov in osnove za določitev avtorskega honorarja.

—0—

Ker je eno delovno mesto pomočnika glavnega direktorja nezasedeno, sklene delavski svet podjetja naslednje:

V skladu z internimi akti podjetja se razpiše delovno mesto pomočnika glavnega direktorja pod-

Od 16. aprila 1974 se obračunava in izplačuje še dodatek na stalnost.

Izplačilo OD po novi ocenitvi DM in višji obračunski postavki se odobri pod pogojem, da se TOZD obvežejo za usklajeno rast družbenega proizvoda nasproti rasti osebnih dohodkov in realizaciji planskih ciljev po gospodarskem načrtu za leto 1974.

—0—

Na predlog računovodstva, sklene delavski svet podjetja naslednje:

a) odobri se odpis neizterljive terjatve »Mlečna« Pehčovo, ZIK, v znesku 112,50 din — plačilo takse, ki si jo je sodišče vnovčilo prek SDK z našega žiro računa (2-krat plačana taksa);

b) odobri se odpis neizterljive terjatve v pravni zadevi OREL, Radoviš, v znesku 279,00 din — plačilo takse, ki si jo je sodišče vnovčilo prek SDK z našega žiro računa (2-krat plačana taksa);

c) odobri se odpis neizterljive terjatve do Potočnik Ivana iz Celja, za neizpolnjene obveze po št-

Sprehod skozi čas revolucije

1. 6. 1924 V Trbovljah je prišlo do oboroženega spopada med pripadniki programaške organizacije »Orjune« in proletarskimi akcijskimi četami. Orjunaši so bežali, toda prihod močnih žandarmerijskih sil jim je omogočil, da so zažgali delavski dom in ubili 5 rudarjev. Orjunaši so imeli 3 mrtve.

3. 4. 1944 V noči med 3. in 4. junijem je sovjetski pilot Aleksander Šornikov z letalom »Dakota« pripeljal s Kupreškega polja del vrhovnega štaba in NKOS na čelu s Titom v Bari, od koder so se čez nekaj dni pripeljali z vojaškimi ladjami na osvobojeni otok Vis.

5. 6. 1933 PK KPJ za Slovenijo je v juniju začel izdajati časopis »Celica«.

9. 6. 1939 V Tacnu je bilo državno partijsko posvetovanje, ki ga je vodil Josip Broz.

13. 6. 1943 Na čelu 3. divizije NOVJ, ki je pri Tjentištu prehajala reko Sutjesko, je v jurišu padel legendarni komandant in heroj Sava Kovačević.

19. 6. 1949 V Zagrebu je umrl hrvaški književnik Vladimir Nazor.

22. 6. 1941 Nemčija je brez vojne napovedi napadla ZSSR.

23. 6. 1959 V Ljubljani se je začel IV. kongres ZK Slovenije, izvolili so nov CK, za sekretarja CK pa Miha Marinka.

30. 6. 1926 Konec junija je bil v Ravnah (Guštanj) III. kongres SKOJ. Udeležilo se ga je 39 delegatov iz vseh pokrajin razen Bosne.

Kako do stanovanjskega kredita v banki?

(Nadaljevanje in konec)

Družbeno pravna oseba oziroma TOZD lahko pogodbeno veže svoja razpoložljiva denarna sredstva za stanovajsko izgradnjo v banki, s tem pa si pridobi tudi pravico do posojila za gradnjo družbeno najemnih stanovanj ali pa za kreditiranje individualne stanovanjske izgradnje.

Na tako vezana sredstva od najmanj 5 let in največ 20 let lahko TOZD dobi posojilo v višini 175% od zneska vezanih sredstev. Vplačila so lahko enkratna ali pa v mesečnih obrokih. Doba vezave se računa od prvega naslednjega meseca, ko je vplačan ves znesek. Odobreno posojilo je treba odplačati eno leto prej, kakor je doba vezave denarnih sredstev.

Sredstva delovne organizacije, ki so namensko vezana v banki, se obrestujejo po 1% obrestni meri. Po končani pogodbeni dobi vezave vrne banka delovni organizaciji vezana sredstva in obresti.

Obrestna mera za posojila, dana delovnim organizacijam na podlagi namenske vezave sredstev, znaša 3% letno.

Stanovanjsko posojilo je mogoče dobiti tudi na podlagi varčevanja, vezave ali prodaje tuje valute. Naši občani sicer v večini ne razpolagajo z deviznimi denarnimi sredstvi, vendar pa se bo marsikateri delavec vrnil v svojo delovno organizacijo, ko bo v inozemstvu prihranil dovolj denarja za nakup stanovanja ali gradnjo stanovanjske hiše, zato navažam tudi možnosti za pridobitev posojila po tem načinu.

Privarčevani ali vezani znesek v tuji valuti mora biti tolikšen, da je možno dobiti 20.000 din posojila. Višina posojila ne more presežati vrednosti stanovanjske hiše ali stanovanja, ki odgovarja stanovanjskemu standardu po občinskem odloku.

a) VARČEVANJE je mogoče z enkratnim pologom, z rednimi mesečnimi plogi ali kombinirano. Za takšno varčevanje mora

biti sklenjena pogodba, v kateri mora biti predviden znesek, ki bo privarčevan, način in doba varčevanja ter namen porabe posojila.

Po končani dobi varčevanja je treba poslati banki zahtevek za odobritev posojila, ki se odobri v dinarski vrednosti. Višina posojila je odvisna od: načina varčevanja, dolžine varčevalne dobe, višine privarčevanega zneska in dobe vračanja posojila.

Pri varčevanju tuje valute 13 do 18 mesecev je mogoče dobiti posojilo v višini 40—60% pri enkratnem plogu in 30% pri mesečnem varčevanju, doba vračanja posojila pa je 4 leta.

Pri varčevanju 2 leti so zneski: 75—80%; 40—45% 8 let,

pri 5 letih pa:

140—200%; 90—140% 12 let.

b) PRI VEZAVI tuje valute mora biti 3—6-mesečna čakalna doba.

Sicer pa je mogoče dobiti: za 2-letno vezavo 120—160% posojila za 3-letno dobo vračanja, za 5-letno vezavo 100% posojila za 7-letno dobo vračanja, za 10-letno vezavo 100% posojila za 13-letno dobo vračanja.

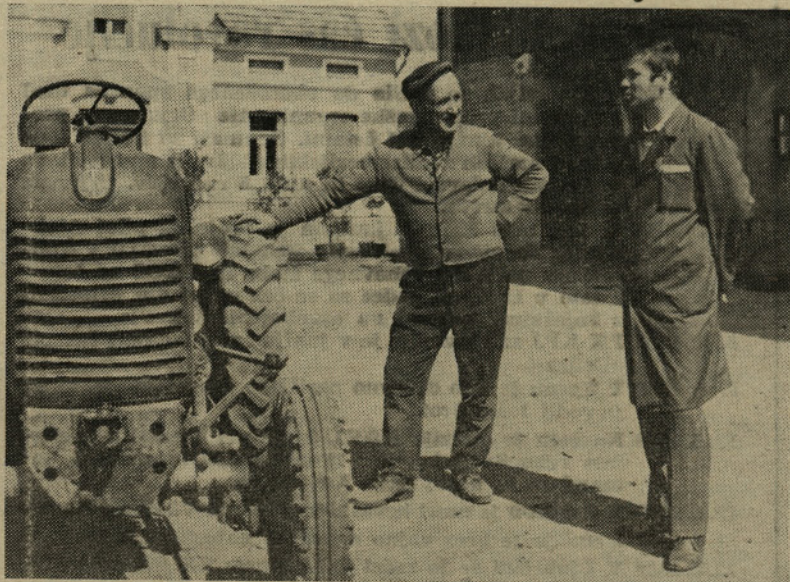
Banka vrne vezani denar in obresti v času, ki je pogodbeno sklenjen.

c) PRODAJA TUJE VALUTE

Banka ne izplača dinarske vrednosti tuje valute, ampak jo preneša na poseben račun kot njegovo lastno udeležbo. Ta denar mora porabiti v iste namene kot posojilo. Banka da občanu posojilo v višini do 150% dinarske vrednosti prodane konvertibilne valute. Doba vračanja posojila je do 15 let.

Primeri, navedeni danes in v prejšnji številki, so sedaj v veljavi. Trenutno pa je na osnovi družbenega dogovora o upravljanju in gospodarjenju s sredstvi za kreditiranje graditve stanovanj (Ur. list SRS št. 1/74) v pripravi nov osnutek pravilnika, ki je v razpravi. Ko bo dokončno sprejet, pa kaj več tudi o njegovi vsebini.

U. M.

Orožim Ferdo na Gomilskem pita bike z ureo. Pripravil si je opeko in v kratkem bo začel tako kot še 14 drugih v združenji enoti Trnava graditi silos za 56 m². »Vse, kar počenjajo na novo, poskušajo pri meni, pa mi ni nič žal,« je dejal Ferdo v razgovoru z upravnikom.

Aprilski OD pod drobnogledom

Vsaka gospodarska organizacija vpliva na gospodarski, kulturni in družbeni razvoj kraja. Ta vpliv je toliko večji, kolikor več ljudi ima zaposlenih. Naš kombinat je sorazmerno veliko podjetje in je kot tako pomemben člen naše družbe. Koliko vsak posameznik prispeva za družbeno skupnost iz OD je razvidno iz izplačilnih listov. Koliko pa to zneske za en mesec za Kombinacijo kot celoto, je prikazano v tem sestavku.

Konec aprila je dobilo v kombinatu osebne dohodke in osebne prejemke 2.639 delavcev. Od tega jih je bilo:

— v rednem delovnem razmerju	2.343
— z manj kot polovico rednega delovnega časa	24
— upokoјencev s statusom	15
— v dopolnilnem razmerju	7
— pripravnikov	19
— vajencev	82
— v civilno pravnem razmerju	149
Skupaj:	2.639

Po posameznih temeljnih organizacijah združenega dela je dobilo OD in osebne prejemke naslednje število delavcev:

TOZD	Redno delovno razmerje	Ost. delovna razmerja	Skupno število
Kmetijstvo Zalec	501	39	540
Kmetijstvo Šmarje	145	56	201
Kmetijstvo Radlje	78	27	105
Sadjarstvo Mirosoan	22	1	23
Vrtnarstvo	90	15	105
Kooperacija	160	41	201
Mesnine	467	41	507
Mlekarna	118	3	121
Hmezađ export-import	73	3	76
Vital	167	9	176
Mešalnica krmil	27	—	27
Strojna	114	40	154
Gradbeništvo	102	—	102
Gostinstvo	93	6	99
Združena hladilnica	7	3	10
Komerciala Zalec	66	7	73
Skupne službe	113	6	119
Skupaj kombinat	2.343	296	2.639

Skupni bruto zaslužek naštetih delavcev, ki je bil izplačan konec aprila, znaša 8.203.899 din. Od navedenega zneska je kombinat v imenu delavcev nakazal naslednje prispevke (v din):

— občinski davek iz OD	155.206
— republiški davek iz OD	95.298
— občinski prispevek za izobraževanje	200.028
— republiški prispevek za izobraževanje	268.051
— prispevek za zdravstveno zavarovanje	576.686
— prispevek za invalid. pokojninsko zav.	1.046.710
— prispevek za otroški dodatek	211.044
— prispevek za otroško varstvo	32.139
— prispevek za zaposlovanje	14.145
— prispevek za nesreče pri delu	1.084
— prispevek iz civ. prav. DR	23.747
Skupaj	2.624.138

Cisti zaslužek delavcev je znašal torej samo 5.579.671 din.

Poleg izplačanih bruto OD pa je moral kombinat nakazati še naslednje zakonske obveznosti (v din):

— stanovanjski prispevek	302.883
— prispevek za solidarnostni stanovanjski sklad	152.784
— vezana sredstvo GO za gradnjo stanovanj	53.614
— prispevek za nesreče pri delu	134.449
— dod. prispevek za invalid. pok. zavarovanje	19.578
— prispevek za kritje primanjkljajev zdravstvenega zavarovanja	136
— prispevek za Bosansko krajino	52.106

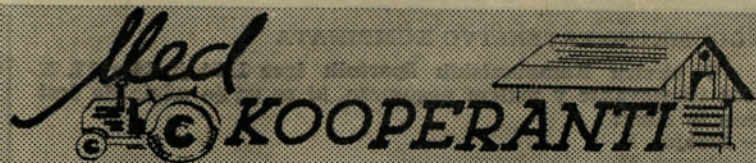
Skupno je bil žiro račun kombinata ob dvigu OD za april obremenjen kar z 8.919.449 din. V bodoče pa bo zaradi povišanja obračunskih postavk ta znesek še močno narasel (približno za 20%).

Z neto zaslužkom pa morajo zaposleni najprej poravnati svoje obveznosti. Te so bile v aprilu naslednje (v din):

— odplačila bančnih posojil	99.576
— odplačila podjetniških posojil	361.270
— preživnine in administrativne prepovedi	14.079
— kolektivno zavarovanje	17.440
— sindikalna članarina	31.830
— članarina ZKS	9.931
— krajevni samoprispevki	42.076
— samopomoč	4.995
— stanarina	23.700
— odplačilo kreditov HKS	93.969
— odplačilo dolgoročnih kreditov kombinata	4.253
— ostali odtegljaji	72.222
Skupaj:	775.451

Obremenjenost delavcev je torej precejšnja, saj znaša kar 14% neto zaslužkov.

T. G.

V HRAMŠAH IN ČRNOVI

Prijeten je občutek, da je uredništvo Hmeljarja v dolgih letih sodelovanja s širokim krogom kooperantov in delavcev uspelo navezati take tovariške stike, da že marsikdo od le-teh rad obišče naše uredništvo, nas opozori na v Hmeljarju omembe vreden dogodek, prinese že napisan sestavek ali pa me (urednika) povabi na sodelovanje na razgovorih, demonstracijah in celo na izletih. Vse češči so kooperanti in kooperantke, ki se doma po napornem delu v miru vsedejo za mizo in napišejo za širši krog občanov to, kar jim leži na srcu — od pesmic, opisa raznih del, strojev, novotarstva, do oblik sodelovanja, kritike in koristnih predlogov.

In eden takšnih sodelavcev je upravnik zadrugne enote Petrovče Lojze Kučar. Odprl je vrata pisarne in kar med vrati dejal: »Bil rad spoznal kooperanta, ki nam pita 41 bikov?« V avtomobilu pa

je nadaljeval: »Od časa do časa rad sam obiščem bolj oddaljene kooperante, pa sem mislil, zakaj ne bi šel še ti z menoj, ko vem, da ti marsikaj prav pride.«

Zavila sva v Hramše — sončno vas nad Galicijo in Dobrno.

Matevževa mama nama je povedala, da Jože spodaj brana hmelj s kravama. Malce čudno se nama je zdelo, da s kravama, ko pa ima pod skednjem nov traktor. Gospodar Jože Pušnik nama je na to dal odgovor: »Vesta, za tako majhno brano bi traktor preveč poteptal, za kravi pa tudi ni nič slabega, če se malo sprehodita. Letos sem obilno gnojil s hlevskim gnojem, pa je kot vidita, obilo drobne zeli. Le-to bi rad poruval in obdržal vlago.«

Res, njiva je kot najboljši vrt, kar se na močnem hmelju ne skriva.

Domov grede je tožil nad razdrobljenostjo parcel, ki je velika

Jože Pušnik napreže za lažja dela v hmeljiščih tudi kravi

ovira pri uspešnem gospodarjenju. Tožil je nad sadjem, ki letos zopet dobro kaže, v kleti pa jim še leži na stotine kilogramov gnijočih lanskih jabolk. Napovedoval je posek bujnega nasada in korist lažje obdelave s stroji. Jože je res dobro mehaniziran, kot temu pravimo. Saj ima vse, od motorne žage, BCS, Ljutomerke, samonakladalne prikolice, grabeža. Ima celo staro žago domačega dela za vodravno žaganje lesa.

V hlevu, ki bi ga rad povečal in obnovil, ima 8 pitancev (3 je oddal včeraj), 4 krave in plemenskega bika, za katerega pravi, da je kar dobro izkoriščen.

Vaščani, med njimi tudi Jože, se nameravajo bolj usmeriti v rejo molznic. Zato že danes razmišljajo, kako bi zbrali takšno količino mleka, da bi zbiralec prišel v vas in jim ga ne bi bilo treba voziti tako daleč.

»Hišo imam tudi bolj slabo. Razmišljam, da bi se splačalo narediti prošnjo na Zvezo borcev za kredit, ki ga dajejo po zelo ugodnih pogojih. Bili smo partizanska hiša. Majhen sem še bil, a se dobro spominjam raznih partizanov in Nemcev, ki so nam in ostalim, takrat, ko so požgali pri Supergerju v Galiciji, pobrali prav vse, od kokoši dalje,« je nízal spomine Jože.

Povprašal sem še po Matku, nekdanj najlpšem in največjem posestvu v Hramšah. Sedaj pa gre o njem glas, da je zaradi trne starega, ki ni pustil na posestvo napeljati elektrike, ne vode in ne dobre ceste, odšlo v svet vseh enajst otrok, da zemlja propada, ker jo daje le za eno leto v najem in jo zato vsak le izkorišča in ne gnoji, stari pa je že skoraj posekal najlepši gozd za življenje in davke.

Pri Alojzu Breclu v Črnovi sva

si z Lojzom ogledala na novo adaptiran hlev za 14 glav, molzno napravo, silos, nove svinjake in dosuševalno napravo v gradnji. Prav pri dosuševalni napravi je prišlo do majhnega nesporazuma, ker je ZE Petrovče že nabavila ventilatorje za vse tiste, ki so dobili pri njej kredite za gradnjo teh naprav, kooperant Brecl pa jo je naročil že drugje.

Slavko in Jožefa Kresnik na Gorici pri Šmartnem sta pridna kot mravlji. Kaj vse ne počneta: podkletila sta staro hišo in je več kot polovico dozidala, star rezervoar za kapnico sta spremenila v silos, sedaj sama zidata in že končujejo veliko hišo. Poleg vsega tega pa pitata 41 goved in kup prašičev.

»Za oddajo imava godnih še 12 bikov, a vzeli so le dva. Ne vem kaj bo. Odkup ne gre pa ne gre. Pravijo, da imajo vse polno. Pred kratkim so nam hoteli pobrati vse iz hleva na pol dopitano, sedaj hočejo le težke pitance. Politika v živinoreji se vse preveč hitro menjuje in ni prav, da nam jo dirigira le izvoz v eno državo,« je razvijal misli Slavko med razkazovanjem polnih hlevov.

Oba, Slavko in Jožefa, sta polna načrtov: dokončati želita novo hišo, temeljito adaptirati hleve in obdelovati 2,5 ha hmelja, da o številnih malenkostih ne govorimo.

Ob odhodu sva zaželela, da bi se jima uresničile vse želje.

Upravnik ZE Petrovče Lojze Kučar mi je še med opisovanjem težkega dela pospeševalca dejal, da s stalnim in vztrajnim delom in z dobrimi odnosi s kooperanti dosegajo lepe rezultate. Imajo nad 130 ha zemljišč, od tega letos 10,5 ha novih, kreditirajo gradnjo 20 silosov, 12 dosuševalnih naprav. A to še zdaleč ni vse!

O tem pa še kdaj drugič. Lep pozdrav urednik

»Še sedaj, ob koncu maja, krmimo svinjam jabolka, ki smo jih jeseni tako skrbno obirali v upanju, da jih bomo lahko prodali. Kar skrbi me, kaj bomo storili z jabolkami letos, ker letina zopet kaže, da bo sadja dovolj,« je tarna la zaskrbljena Jožefa Pušnik iz Hramš

OBVESTILO ČLANOM DKIT

Pristojni organ kombinata Hmezad Žalec je odobril finančno pomoč za strokovno ekskurzijo DKIT Žalec za 109 članov iz kombinata Hmezad — 1.500 din ali 13,76 din na člana in za 42 članov (?) kombinata v DKIT Celje 750 din, kar je 17,85 din na člana. Hvala lepa!

Tridesetega maja je bila konferenca osnovne organizacije sindikata. Razpravljali so o aktualnih in perečih problemih v podjetju.

NOVICE

»Agrokombinat« iz Subotice je v Portorož do aprila pošiljal brezplačno na 10-dnevni dopust nad 500 delavcev in delavk. Vsak dopustnik je dobil še 300 dinarjev žepnine za drobne nakupe. Preden pa so se odločili za tak način koriščenja dopustov, so delavcem izplačevali nadomestilo za dopust v višini 1.000 dinarjev.

Na Stol in med narcise

Pobudniki lanskoletnih izletov na Triglav in Mangrt vabijo vse bralce Hmeljarja in ostale ljubitelje naših prelepih planin na letošnji prvi kondicijski pohod na Stol in Golico, kjer bodo poljane narcis v najlepšem cvetu.

Pohod ne terja posebne planinske izurjenosti, potrebna je le primerna oprema in dobra volja.

Enodnevni izlet bo v soboto, 15. junija z odhodom točno ob 4. uri z Glazije v Celju in ob 4.15 z avtobusne postaje v Zalcu. Prehrano vzemite s seboj!

Pot nas bo peljala mimo Brnika in skozi Kranj in Javornik do jezua HE Zirovnica, od tu pa peš mimo Valvazorjeve kočice na vrh Stola, do koder je približno 3 ure zmerne hoje. S Stola sestop na Golico in v Jesenice.

Predvidena cena prevoza je 70 dinarjev. Prijavite se najkasneje do 7. junija pri inž. Vybihalu v uredništvu Hmeljarja v Zalcu!

Planine vabijo!

NAGRADE PRVOMAJSKE KRIZANKE

V uredništvo je do 20. maja prispelo res visoko število rešitev. Toda žreb je bil naklonjen le naslednjim, ki prejmejo:

- 150 din Pungeršek Ivanka, Kooperacija Zalec
- 100 din Cede Andi, Petrovčič 84
- 70 din Leban Sandi, Prebold
- 50 din Jager Dejan, Sempeter 36
- 30 din Korent Marija, TOZD Mlekarna

Izzrebancem iskreno čestitamo!

Uredništvo

17.

Trije so hkrati stopili v Roblekov hišo: oče, mati, zdravnik. Hudo bolnega pacienta pa nikjer. Kličejo, sakramentirajo, Vlado molči. Kje si, pordež, si nam jo spet zagodel? Skupaj ugotovijo, da tudi avtomobila nj. Robleka sta pozelenela, se opravičevala, zdravnik pa je dejal: »Taki so ti zlati časi, ki jih mi, stari cepci, nikakor nečemo razumeti. In srečno roko pri iskanju mladega avanturista. Pozdravljeni! Mož v belem je odklonil napitnico in jadrno odšel. Robleka pa sta si razdelila očitke, kdo da je kriv sinovim muham. Kratko je odnesla zbegana mamica, ki je od nekdanj tako ljubljenega možička dobila

krepek zaušni zalogaj. Roblek pa se je ves nasršen odpeljal na LM, potem še k Štaflekarju in Rovšniku. Komandir LM je obljubil vso pomoč, Rovšnik in Štaflekar pa sta izrekla nekaj pikrih, med drugim: »Roblek, jabolko ne pade daleč od drevesa!« Roblek pa je pihal, preklinjal in v jezi praznil kozarce. »Gobe! V žlici vode bi Robleka utopil. Nikoli!«

18.

Vlado je na pogled že pravi mož. Kaže jih kakih osemnajst. Potem se sreča: mulec je v treh urah pridiral na obalo. Slovenska obala je na zemljevidu komaj opazna, zdaj pa je nenkrat tako prostrana. V Rovinji ni šla. Kaj bi v Kopru počela? Portorož je zanjo predrag. Ne, na Hrvaško ni pobegnila. Zato je Rovinjo odpisala. Tu, na naši obali mora biti. Toda s kom? Kaj pa Izola? Aha, Piran je često omenjala! Plin in spet plin. Limuzina brzi z vso hitrostjo. V ozračju je čuti mrak. Limuzina stoji in krepek mladič si naravnava kavbojke, v žepu so prsti otipali pištolo. Zdaj pa naprej. In je tekal, spraševal, v jezik je zasajal zobe. Končno se je misel zbitrila, spet je postala kot studenček: Kaj pa če je v fabriški koloniji? Ko je bil že ves prepoten in se je zaklel,

da ji primaže zaušnico, tedaj... Tam je! Sedi na terasi, pije limonado in se nadrobno smehlja. Srečna je, ker ga ni, ker je tam polno zagorelih mornarčkov. Lisčica! »Minca!« je kriknil. Videl je, kako je vstala, pobledele, silšal je njen glas: »Vlado!« Za Vladinim hrbtom pa se je oglasil mož postave in ukazal: »Fant, zdaj pa z menoj!«

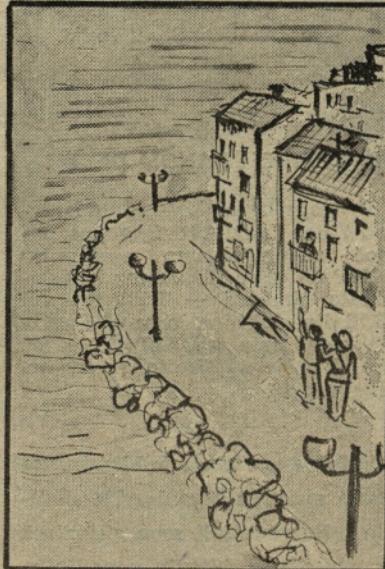
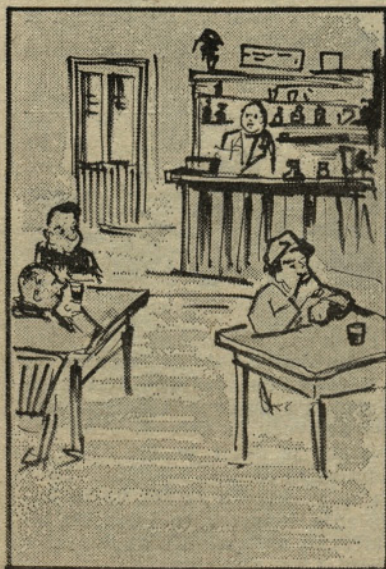
19.

Ves Piran je govoril o pobeglem Savinčanu. Tudi miličniki so povedali, da je očetu ukradel avtomobil. Vse zaradi neke Rovšnikove Mince. Pa da je imel nabito pištolo. Zdaj je na varnem, miličniki ga bodo z avtomobilom vred vrnili zaskrbljenim staršem. Minco pa je resno zaskrbelo. Povedala je prijatelji Bebi, ta je razložila očetu, ki je hitro odločil: »Prav, pa gremo še mi. Vreme se kisa, boš pa doma Bebo instruirala, ne?« Minca je prikimala: »Bom. Samo to vas prosim, povejte našima dvema, da ne bosta mislila, da sem kaj slabega počela. Bojim se, strah me je...« No, glavo kvišku! je rekel Bebi oče, ko so stopali v avtobus, ki se je po nekajurni vožnji ustavil v metropoli Savinjske doline.

20.

Dolina se je kopala v soncu. Mesec julij je bil vroč kot še nikoli. Hme-

lišča so kakor pristrizeni zeleni gozdovi, grenka roža je vzcvetela, označevala je dober pridelek. Rovšnikova Minca pa je bila vse bolj nemirna. Oče in mati ji nista prizanašala. Očitno sta ji, da se je onegavila z Roblekovim zelencem in devet vasi govori o Rovšnikovi grešnici. Nič ni pomagalo, če je Bebi oče še tako zatrjeval in dajal častno besedo. Včasih se je oče Rovšnik le preveč spozabil in je zavpil na hčer: »Izprijenka, pa pojdi od hiše!« Potem mu je bilo žal, dekle pa je žalitve globoko v srce zaklepalo. Potem pa je prišlo do usodnega srečanja z Vladom. Zvečer sta se sestala za kapelico pri treh lipah. In Vlado je zahteval: »Šla bova čez mejo. Se to noč. V Svici imam bogatega strica. Minca, greš?« Kak čas je molčala, potem pa je povedala dokaj odločno: »Ne! V Savinjski ostanem!« Izvila se mu je iz rok, pa jo je hitro vjel, krčvito jo je stresel in jo z vso močjo udaril v lica. »Na, da boš pomnila!« Skozi možgane je zarezala žgoča misel: »To naj bi bila ljubezen? Ne. In še enkrat — ne!« Pokalo ji je v prsih, lomilo se je na dvoje, na tisoče kosov in vsak izmed teh kosov je bil svet zase. »Baraba Roblekov!« je kriknila in v joku zbežala v poletno noč.

HMELJAR

1974/5

PRIOGA HMELJARJA

Hmeljar izdaja delavski svet kombinata »Hmezd« Zalec — Ureja uredniški odbor: Anton Gubensek, dipl. kmet. inž. — predsednik, in člani: Jože Rojnik, kmet, Janja Košir, dipl. tehnolog, Ludvik Semprimožnik, dipl. kmet. inž., Bogdan Pugelj, dipl. kmet. inž., Vinčo Strašek, pravnik, in Miljeva Kač, dipl. kmet. inž. — urednica strokovne priloge. Glavni in odgovorni urednik inž. Vili Vybihal. — Uredništvo je v kombinatu »Hmezd« v Zalcu, Ulica žalskega tabora 1 — Glasilo izhaja enkrat na mesec v 5.000 izvodih. — Letna naročnina 24 din. — Tisk in klišaji AERO, kemična, grafična in papirna industrija Celje. — Po mnenju Sekretariata za informacije pri Izvršnem svetu Skupščine SR Slovenije, št. 421-1/72 z dne 18. 2. 1974 je Hmeljar prost davka od prometa proizvodov.

PROIZVODNI REZULTATI NOVIH SORT (A – SORT) HMELJA V LETU 1973

MILAN DOLINAR, dipl. kmet. inž.

UDK 633.819

Na osnovi anketnih listov in obiskov hmeljarjev na domu smo v letu 1973 zbrali podatke o novih sortah hmelja pri 42 proizvajalcih, oziroma na 42 dvo ali večletnih nasadih novih hmeljnih sort. Tako smo anketirali 33 nasadov sorte atlas, 3 nasade apolona, 3 nasade aurore in 3 nasade ahila na površini 84,75 ha. Anketa ni zajela samo 11 proizvajalcev sorte atlas, 2 proizvajalca aurore in enega proizvajalca ahila, ki podatkov nimajo, ali jih niso hoteli posredovati.

Prvoletnih nasadov novih sort je bilo v letu 1973 137 ha, starejših pa 102 ha, tako da je sedaj stanje 239 ha novih sort hmelja od tega: 150 ha atlasa, 20 ha apolona, 44 ha aurore in 23 ha ahila.

ATLAS

V letu 1973 smo anketirali 51,48 ha sorte atlas. Od tega je bilo drugoletnikov 30,89 ha, ter 20,59 ha nasadov starejših od 2 let. Povprečni pridelek na vseh 51,48 ha je v letu 1973 bil 1723 kg/ha suhega hmelja. Starejši nasadi (3 in 4-letni — 6 njiv) so dali povprečni pridelek 2031 kg/ha, drugoletniki pa 1652 kg/ha. Največji pridelek 2510 kg/ha je bil dosežen na drugoletniku pri tovarišu Bizjaku iz Polzele, a najnižji 593 kg/ha pri tovarišu Zagarju v Drešnji vasi. Starejši nasadi (3 in 4-letni) so dali pridelke od 1530 do 2380 kg/ha.

Pridelki so od proizvajalca do proizvajalca, od njive do njive zelo različni. Večja variabilnost je pri drugoletnih nasadih kot pa pri starejših. Tako npr. sta na isti njivi dosegla dva

proizvajalca tovariš Bizjak in tovariš Cajhen 2510 in 2330 kg/ha hmelja. Oba imata torej zelo velik pridelek, a razlike med njima je 180 kg. Bolj varirajo pridelki na isti njivi v Gotovljah: pridelovalci tovariš Zupanc, tovariš Jošt, tovariš Antloga, tovariš Jordan, tovariš Bosner so po vrsti pridelali 2120 — 2110 — 1780 — 1280 kg/ha, kjer je razlika med najboljšim in najslabšim 840 kg/ha, še med zadnjim in predzadnjim je ta razlika 500 kg. Precejšnja razlika v pridelku na isti njivi je tudi v Arclinu, kjer je hmeljišče iz lastne proizvodnje dalo 2380 kg, a kooperant Bezovšek 1800 kg. Nasad je bil star 3 leta.

Vzrokov za takšno stanje je bilo več. V večini primerov imajo največji delež za neuspeh napake iz prvega leta nasada. Sadike z enim vencem oči niso vplivale na slabši uspeh, ker so vsi proizvajalci dobili enake sadike. Čas sajenja, nepravilna kompostna mešanica, neprimerna manipulacija sadike pred sajenjem, nepravilno gnojenje, močna zaplevljenost, nepravilno škropljenje (uši), zakasnelo navijanje na oporo, pregost vmesni posevek (fižol, pesa, krompir), premokro zemljišče (npr. 1972, ko je voda stala na njivi po več dni), ki je povzročilo propad sadike — so glavni razlogi za neuspeh v prvoletnih nasadih. Zaradi navedenih vzrokov je bilo ponekod precej praznih mest (tudi do 50 %, ostale ukoreninjene sadike pa so ostale šibke, šibki so bili tudi poganki, ponekod jih niti ni bilo dovolj za napeljavo in niso dosegli vrh opore.

V nasadu v Arclinu, je bila razlika v pridelku dveh lastnikov 500 kg/ha. Kaže, da bi lahko imel čas rezi določen vpliv na razliko. V lastni proizvodnji so razen malega dela njive hmelj rezali v jeseni, medtem ko je to Bezovšek med 8. in 10. aprilom. Do razlik je morda prišlo tudi zaradi časa obiranja, ali večjega števila praznih mest.

Ker izvirajo razlike v pridelkih zaradi napak v prvem letu iz podatkov o času rezi in količini gnojil ni mogoče dokazovati vpliva teh dveh činiteljev. Rez je bila opravljena od jeseni do 26. aprila. Po posameznih dekadah pa se je rezalo in pridelalo takole:

Čas rezi	Število anketirancev	Pridelek po dekadah
pred 20. 3.	6	1710
od 21. 3. do 30. 3.	14	1801
od 31. 3. do 10. 4.	8	1796
po 10. 4.	4	1325

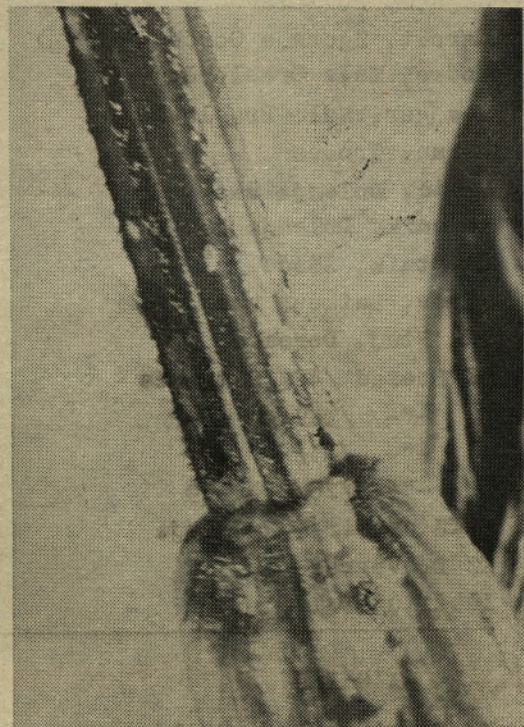
iz česar bi se dalo sklepati, da je pozna rez negativno vplivala na pridelek sorte atlas.

Obiranje atlasa je bilo opravljeno v vseh primerih po 4. septembru in zadnje obiranje 19. 9. Trinajst hmeljarjev je zaključilo obiranje pred 10. 9., devetnajst pa po 10. septembru.

AHIL

Povprečni pridelek 1516 kg/ha je najnižji od vseh novih sort. Slabo povprečje kviri drugoletni nasad v Sevnici, kjer je bilo veliko število dosajenih rastlin, pa tudi 4-ha drugoletnika v Radljah.

Rez je v vseh primerih bila opravljena v prvi dekad aprila, a obiranje od 1. do 18. septembra.

Hmeljeva listna uš tudi letos ogroža hmeljišča

AURORA

Povprečni pridelek aurore je 1902 kg/ha in je najvišji od vseh novih sort. Zajeta je le ena njiva drugoletnega nasada, tretje in četrtoletni pa sta dala 2200 oziroma 2110 kg/ha.

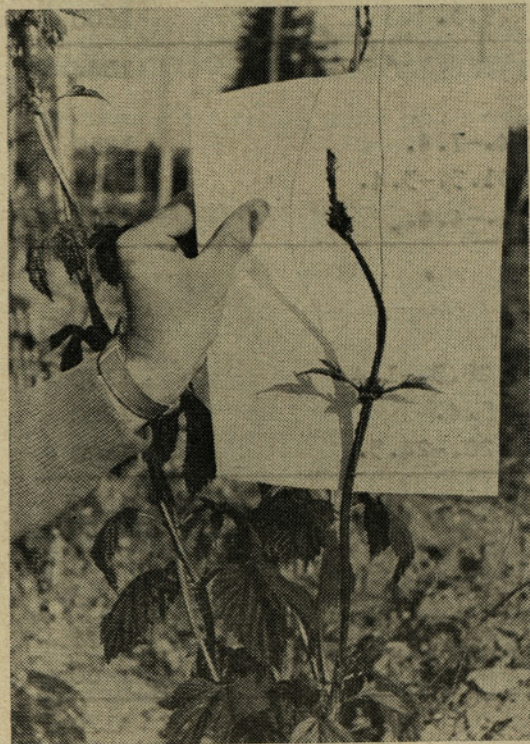
Rez je bila opravljena do 5. aprila v vseh primerih (tudi ena neanketirana njiva), obiranje pa med 29. avgustom in 5. septembrom.

APOLON

Povprečni pridelek 1583 kg/ha apolona je slabši od atlasa in aurore, a boljši od ahila. (960 kg/ha) sicer pa je drugoletnik v Rušah dal 2010 kg/ha hmelja.

Povprečje znižuje drugoletnik v Braslovčah. Rez je bila opravljena do 6. aprila, obiranje pa v Savinjski dolini do 4. 9., v Rušah pa, ker so obirali kot zadnjo njivo od 6.—17. septembra.

Ta kratek pregled proizvodnih rezultatov A — sort naj pokaže proizvajalcem, kaj je možno z novimi sortami doseči, če so izpolnjeni vsi pogoji za normalno rast, četudi je sadilni material slabši kot v letu 1971 in 1972.

Tudi letos je prelet krilatih uši močan

PRIDELEK IN GNOJENJE NOVIH SORT V LETU 1973

Proizvajalec in sorta	Površina ha	Starost let	Pridelek kg/ha	Čas rezi	Količina gnojil kg/ha
A T L A S					
Bezovšek, Arclin	0,80	3	1800	8.-10.4.	-
KK Hmezad Lastna vojniki	3,00	3	2380	jesen + 1.4.	1400
KK Hmezad Šmarjeta	4,46	3	2180	7.-9.4.	1400
Gajšek, Drešinja vas	1,09	2	1530 ^x	25.-30.3.	1900
Žagar, Drešinja vas	0,59	2	593	december	1280
Kramer, Zaloška Gorica	1,15	2	2200	25.-3.3	1300
Leskovšek, Migojnice	0,36	2	1280 ^x	4.4	2100
Dolinar, Migojnice	0,37	2	1380 ^x	22.III.	1800
Antloga, Gotovlje	0,68	2	1780	10.IV.	1500
Jošt, Gotovlje	0,28	2	2110	5.III.	950
Jordan, Gotovlje	0,61	2	1780	jeseni	2000
Zupanc, Gotovlje	0,56	2	2120	20.III.	1800
Bosner, Gotovlje	0,51	2	1280	25.II.	1650
Cokan, Roje	0,55	2	2180	25.III.	1630
Četina, Spodnje Grušovlje	0,80	2	1870	30. III.	1500
Bizjak, Polzela	0,62	2	2510	24.-28.3.	1720
Cajhen, Polzela	0,67	2	2330	28.-31.3.	-
Marovt, Zgornje Gorče	0,27	2	1720	28.3.	1950
Kodre, Male Braslovče	0,35	2	1250 ^x	4.4.	2420
Švajger, Male Braslovče	0,38	2	1120 ^x	26.3.	1730
Rakun, Trnava	1,62	2	1630	10.-15.4.	1900
Uršič, Dolenja vas	0,96	2	1950	26.III.	2180
vedenik, Dolenja vas	0,55	2	1450	12.4.	2720
Sopotnik, Šešče	0,41	2	1720	28. 3.	4100
Jager, Latkova vas	0,40	2	-	12.4.	2250
KK Ptuj, Dornava	4,00	2	1140	12.4.	1050
KK Hmezad /42/, Petrovče	5,47	3	1940	30.3.-4.4.	1450
-"/Tav./ -"	3,97	2	1380	21.3.	1850
-"/43/ -"	5,86	4	2360	26.-30.3.	1450
-"/26/ -"	4,64	2	1640	22.-24.3.	1450
ZSKZ Mozirje, Radmirje	1,60	2	1940	5.4.	1700
KZ Dravograd	3,00	2	1070	26.4.	1600
Inštitut Žalec	1,00	5	1530	29.3.	1600
	51,48		1723		1844
A H I L					
KK Hmezad Žalec, Radlje	12,50	3	1560	4.-7.4.	1250
KK Zasavje, Sevnica, Loka	4,19	2	1150	31.3.-3.4.	1800
Inštitut za hmeljarstvo	1,00	4-5	1840	1.-4.4.	1600
	17,69		1516		1550
A U R O R A					
KK Hmezad Žalec, vrbje 7	2,22	3	2200	28.3.-1.4.	1150
KK Hmezad Žalec, Šempeter	2,71	2	1395	5.4.	1200
Inštitut za hmeljarstvo Žalec	1,00	4	2110	20.-24.3.	1600
	5,93		1902		1316
A P O L O N					
KZ Ruše	4,00	2	2010	-	-
KK Hmezad, Braslovče	4,65	2	960	31.3.-6.4.	770
Inštitut Žalec	1,00	3-4	1780	28.3.	1600
	9,65		1583		1170

x preračunano na povprečno težo škafa

Letošnja pomlad v hmeljiščih

Spomladanska suša je povzročila precej skrbi in težav, zemljo v hmeljiščih pa je obvarovala prekomernega stiskanja, ki se ga običajno ne moremo izogniti. Vsaj nekaj!

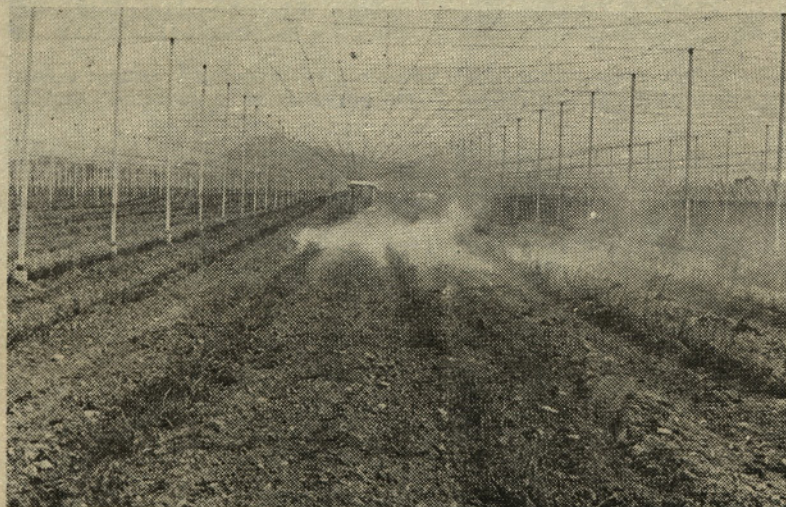
Kljub optimizmu pred sezono, da bo sadik A sort dovolj, smo morali poiskati tudi najbolj skrite

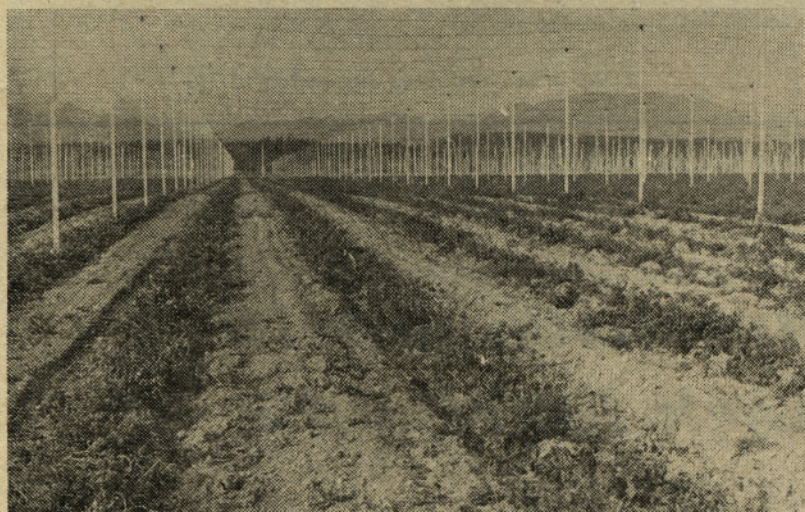
Z obrezlinami hmelja strojne rezi odnesemo z njive vsako leto tudi velike količine zemlje, kar je skupaj z organsko maso dobra surovina za pripravo kompostov. Le-teh vsake pomladi močno primanjkuje

Deževnik — več kot pol metra pod površino, kjer je bila zemlja še dovolj vlažna

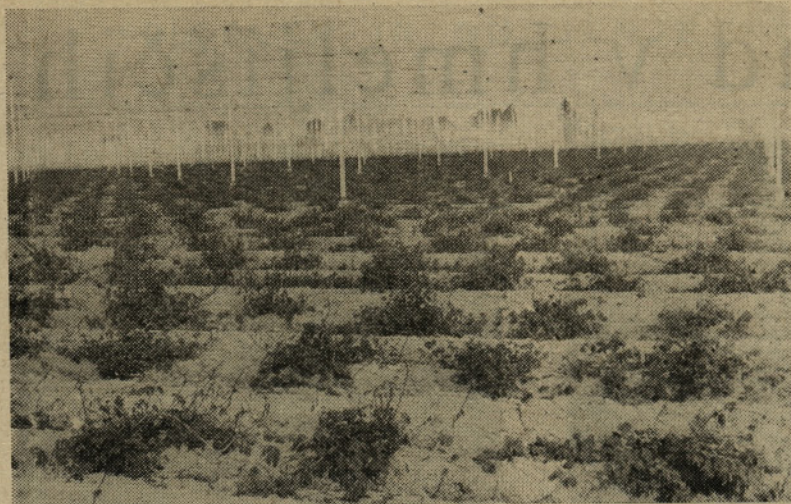
Brananje hmeljišč v letošnji topli in suhi pomladi ni bilo prijetno, toda nujno potrebno, saj je bil hmelj pred rezjo visok že več kot en meter

Ko hmelj pred rezjo bujno poganja je na mestu dva ali celo večkratno brananje. S tem ga precej zadržimo v rasti, pripravimo pa ugodnejše pogoje za strojno rez

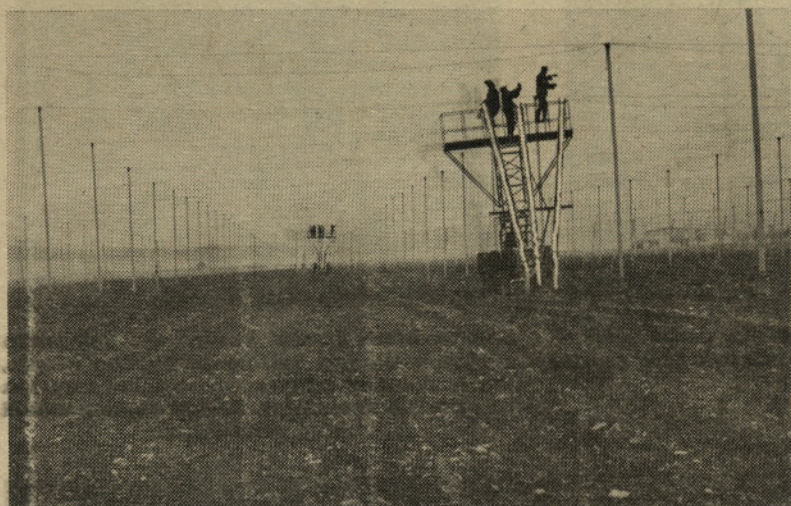
Osušena in trda zemlja je marsikje onemogočila pravšnjo globino rezi. Napeljava hmelja previsoko obrezanih hmeljišč je zamudnejša, pojav kuštravcev pa številnejši

Kljub hitri rasti poganjkov, hmeljarji z rezjo niso prehiteli, saj svoj Sav. golding, toplo pomlad in prezgodnjo rez dobro poznajo (Arja vas)

Tudi od strojev za kmetijstvo se zahteva vedno večja zanesljivost, ker jih tudi sicer še tako pridne roke ne morejo več nadomestiti (zasip. sider)

Brezvetrje v Braslovčah. Kljub večinoma vetrovnemu vremenu v času napeljave vodil, vrvica iz leta v leto povezuje nove površine hmeljišč

Rana ura zlata ura — toda dvakrat zlata, kadar je v teku fiksiranje vrvic

Kuštravci so se pojavili že pred rezjo hmelja, po rezi pa jih je bilo več v tistih hmeljiščih, kjer so hmelj previsoko obrezali

Proti koncu rezi brez spremstva ni šlo

HMELJARJI

***Ne pozabite pravočasno uničiti
divji hmelj na vseh hmeljskih
področjih***